

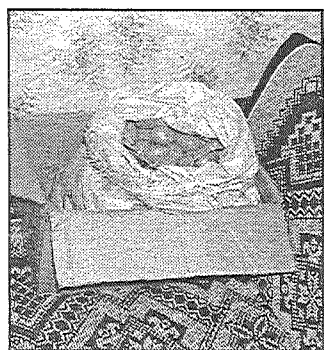
Katra saļšana ir viņa personīgā lieta?

● Izsauktā komisija pateica, lai priecājos par tiem pašiem 11-14 grādiem, kas ir manā dzīvoklī, stāstīja Preiļos, Daugavpils ielas 72. mājas 31. dzīvoklī mītošais Valdis Adams Ribulis.

● Aleksandrina Viksna, kuras ģimene dzīvo Daugavpils ielā 70-3, tikai ar divu elektrisko sildītāju palīdzību istabā var uzturēt temperatūru 10-12 grādu robežās.

● Daugavpils ielas 70. mājas 46. dzīvokļa irniece kartupeļus no sasāļšanas glabā istabā uz divāna. Foto: M.Rukosjuvs

Termometrs aiz loga rāda, ka ārā gaisa temperatūra ir minus 15 grādi. Termometrs dzīvoklī, — ka istabā ir plus 10 grādi. Atkarībā no tā, vai sals kļuvis stiprāks vai sācies vējš, mainās arī temperatūra istabā. Vai nu pazeminās tālāk līdz astoņiem, septiņiem, vai arī nedaudz paaugstinās — līdz 13, 14 siltuma grādiem. Nemainīga paliek vienīgi augstā samaksa par siltuma (nesaņemta) piegādi Preiļos, siera rūpnīcas dzīvojamā māju mikrorajonā. Minimālās algas — 70 latu — saņēmējs, kura ģimene, ģēr-

Labdien. Jūsu mājās!

Katram no mums ir savs redzējums un izpratne par lietām, kas prasa naudas izdevumus. Labs piemērs ir komunālie maksājumi, kas no vienas puses ir neizbēgami, tajā pašā laikā, to lielums būtiski ietekmē katras ģimenes rociņu.

Kāda situācija ir Preiļos? Manā uzterēt — ļoti bēdīga, jo ir gēmi kredīti, būvniecības katlunā, bet rezultāta vēl joprojām nav. Ar apkuri saprot ne tikai siltuma ražošanu, bet arī siltuma novadīšanu līdz patērētājam ar iespējami mazākiem zudumiem. Ja runā par siera rūpnīcas mikrorajonu, tad pašlaik nav atrisināti tieši siltuma padeves jautājumi. Jo apkures trasēs, kas pieder pašvaldībai, remontu nav veikti kopš to izbūves. Uzreiz rodas jautājums: kāpēc no kļūpēm investīcijām 650 000 Ls šī pilsētas daļa, kurā dzīvo trešā daļa pilsētas iedzīvotāju, nav saņēmusi neko?

Tagad ar steigu tiek pieņemti lēmumi nevis par siltumtrašu remontu, bet atkal par jaunas katlunāšanas celtniecību. Pie tam, no jaunā siltuma ražotāja dome ir ar mieru iepirkt siltumu par 10% dārgāk nekā pirkta no a/s "Preiļu siera". Otrs jautājums: vai tā var atrisināt apkures jautājumu? Pēc domes akceptētā līguma ar SIA SAU Preiļi, firma neatbild par siltuma padevi, ārējo siltumtīklu pārību, iekšējo siltumtīklu remontu utt. Tātad domei jebkurā gadījumā būs jāveic visi sagatavošanas darbi. Kam tas ir izdevīgi?

Katra tikšanās reizē ar iedzīvotājiem kā piemērs tiek minēts P.Zukuļa laiks. Ja šī cilvēka viedokli Jūs respektējat, tad vēl vienas katlu mājas celtniecību viņš ir nosaucis par stulbumu.

Pēc manām domām, risinājumi ir sekojoši:

- Jāveic siltumtrašu remonts;
  - Jāiegulda līdzekļi paneļmāju siltināšanā;
  - Sarunu ceļā jāpanāk vienošanās par siltuma nepārtrauktu padevi ar a/s "Preiļu siera", kuru pilsētai pārdotai siltuma tarifs ir 20% lētāks nekā domes pieņemtie tarifi.
- Esmu pārliecināts, ka to visu vēl var izdarīt līdz jaunās apkures sezonai, rādējādi radot reālu pamatu samazināt apkures tarifus līdz 0.50 Ls/m².

Labprāt Jūsu viedokli uzklauvēšu tikšanās laikā 4.jūlijā plkst. 17.00 a/s "Preiļu siera" zālē.

Aicinu visus piedalīties atkārtotajās Preiļu novada domes vēlēšanās 8.jūlijā! Lai mums kopā izdodas sakārtot aktuālas lietas!

Ar cieņu,

Jāzeps Šņepsts
(7.Saeimnieks deputāts,
deputāta kandidāts uz Preiļu novada domi no Tautas partijas saraksta)

● Vēstule, kuru 2001. gadā, vietējās pašvaldības vēlēšanu gadā, ar skaistiem solījumiem un Jāzepsa Šņepsta parakstu saņēma Preiļu iedzīvotāji.

● Puķei salst tāpat kā dzīvokļa saimniecei Ermīnei Zīmelei. Vai istaba ir apsildāma ar tik miniaturu radiatoru?

busies puķaikās, svīteros, jakās un divos pāros vilnas zeķu, salst, piemēram, trīsistabu dzīvoklī, katru mēnesi tikai par apkuri samaksā gandrīz pusi no mēnešalgas.

Pēdējā laikā «Novadnieka» redakcijā telefoniski, gan arī personīgi pie žurnālistiem griezušies daudzi Preiļu siera rūpnīcas mikrorajona: Daugavpils un A. Upiņa ielu māju iedzīvotāji ar izmisīgu lūgumu palīdzēt, jo salst savos dzīvokļos. Auksto dzīvokļu tēma ir galvenā, par ko runā šī kvartāla kaimiņi ar kaimiņiem, savstarpēji paziņas uz ielas vai satiekoties tirgū, un šķiet, ka tikai novada dome dzīvo pilnīgā izolācijā no tā, kas notiek vienā no pilsētas rajoniem. Līdz šim «Novadnieks» visiem zvanītājiem

ieteica vispirms tomēr griezties novada domē, bet pēc vairākām atbildēm, ka viņi to baidās darīt, vai arī — ka apšaubā domes vēlēšanu palīdzēt, nolēma papētīt, kā tad īsti minētajā Preiļu mikrorajonā ar siltumu ir. Mājās tika apmeklēti gan daži no tiem, kas bija griezušies pēc žurnālistu palīdzības, gan arī uz labu laimi zvanot pie pilnīgi nezināmu dzīvokļu durvīm.

Lai runā fakti

Ermīnes Zīmeles dzīvoklī Daugavpils ielā 70-46, jau atverot ārdurvis, no istabas pretī plūst auksta gaisa dvesma. Saimniece stāsta, ka istabā ir desmit grādi siltuma. Ar aukstumu bez panākumiem viņa cīnās jau vairākus gadus.

Turpinājums 2. lappusē.

«Novadnieks» kopā ar fotosalonu «Minox» (Livānos, Rīgas ielā 89) rīko akciju!

Parakstieties uz «Novadnieku» februārim, martam, aprīlim un piedalieties fotoaparāta «Kodak» izlozē.

Izlozē piedalās arī visi gada un pusgada abonenti.

Uzmanību!
22. janvārī plkst. 14.00 redakcijā Preiļos, Brīvības ielā 14 «Novadnieka» lasītājus konsultēs zvērinātā advokāte AGNESE SEVASTJANOVA.
Lidzi jāņem pase un «Novadnieka» abonēšanas kvīts. Pieteikties pa tālr. 1-53-07057.

ZIŅAS

Otrā vieta starptautiskā konkursā

Daugavpilī 4. starptautiskajā garīgās mūzikas festivāla «Sudraba zvani» ietvaros notikušajā bērnu un jauniešu kora konkursā Aglonas bazilikas kora skolas koris ieguva otro vietu. Divas pirmās vietas tika piešķirtas korim «Via Stella» no Bauskas rajona Vecumniekiem un Rīgas 2. mūzikas skolas bērnu korim «Strautiņš». Aglonas bazilikas kora skolas koris saņēma arī balvu par labāko latviešu komponista oriģināldziesmas atskaņojumu. Koris izpildīja Aivara Broka un Antona Matvejāna darbu «Tu zēleigo, laipno». Katram korim konkursā bija jāizpilda trīs dziesmas.

Koris pirmo reizi piedalījās starptautiskā mēroga konkursā, kurā uzstājās arī kori no Igaunijas, Lietuvas, Baltkrievijas un Ukrainas. Kora skolas direktore Ieva Lazdāne iegūto otro vietu vērtē kā augstu dziedātāju sasniegumu. Kori konkursam sagatavoja mūzikas pedagoģes Irēna Leņonova un Iveta Soldāne. Konkursa vērtēšanas komisiju vadīja diriģents Imants Kokars.

«Lauku Avīzes» dienā Preiļos piedalīsies iekšlietu ministrs Māris Gulbis

17. janvārī Preiļu kultūras namā paredzēta «Lauku Avīzes» diena. Tajā piedalīsies un uz jūrdiskiem un tiesiskiem jautājumiem pulksten 13.00 atbildēs iekšlietu ministrs Māris Gulbis. Preiļu novada un tuvāko pagastu iedzīvotājus no pulksten 12.00 līdz 13.00 pieņems un individuālas konsultācijas sniegs zemkopības ministra padomnieks Jānis Lapše, Valsts zemes dienesta ģenerāldirektors Guntis Grūbe, Nodarbinātības valsts dienesta direktors Alvis Vītols un citi speciālisti.

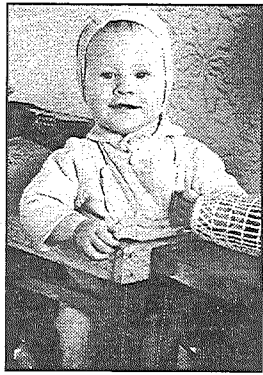
Apkopo rezultātus interešu izglītībā

10. janvārī Livānu bērnu un jauniešu centra vadītāja Valentīna Poikāne kopā ar pašvaldības vadītāju Andri Vaivodu piedalījās Valsts jaunatnes iniciatīvu centra rīkotajā pasākumā Rīgā, kura laikā tika apkopoti rezultāti interešu izglītībā pa Latvijas reģioniem un apbalvoti labākie. Šāds pasākums tiek rīkots jau sesto gadu, un šogad pirmo reizi tika apbalvots arī pašvaldības vadītājs, kurš sniedzis vislielāko atbalstu interešu izglītībai savā pašvaldībā. Lai gan labākā titulu Livānu interešu izglītības iestāde un pašvaldība nesauņēma, tomēr V.Poikāne puda cerību, ka interešu izglītība Livānu novadā šogad aktivizēsies, jo jau pērn saņēmts pašvaldības atbalsts telpu jautājuma risināšanā.

TREŠDIENAS INTERVIJA

Reizēm ir tā, ka no tiesas jāsāk brīnīties par cilvēkiem, kuri dzīvo mums līdzās. Mēs ar viņiem tiekamies vai ik dienas, bet izrādās, ka īstenībā visu laiku esam gājuši tikai garām vien. Un tad kādā brīdī atklājam, ka līdz šim zināmais ir viena neliela daļiņa no dvēseles bagātības, ko neesam pamanījuši. Tā ir arī šīs dienas intervijas varoni IRĒNU KJARKUŽU. Sabiedrībā viņu pazīst gan kā rajona padomes tūrisma darba organizatoru, gan kā «Svara vērotāju» kustības grupas vadītāju Preiļos. Taču Irēna ir arī skanīgas un valdzinošas balss īpašnice, kopā ar mūziķi Jāni Ziedu-Ziediņu viņa daudziem svinīgu pasākumu apmeklētājiem likusi aizmirst ikdienas rūpes un raizes, ļauties dziesmai un mūzikai.

● Mazajai Irēnai vēl nav pat gadiņš. Tēva sameistarotajā aizgaldiņā viņa mācījās droši nostāties uz savām kājām.

Latgales meitene ar dziedošo polietes sirdi

— Skaista balss ir reta un bagātīga Dieva dāvana. Tu tādu esi saņēmusi. Vai esi priecīga par to?

— Protams, esmu priecīga un laimīga, ka varu dziedāt. Patiesību sakot, ar dziesmu esmu saistīta kopš dzimšanas. Pat vārds man tika dots visai īpatnējos apstākļos. Gaidot manu nākšanu pasaulē, vecākiem esot bijusi padomā pat divi meiteņu vārdi. Taču manai vecākajai māsa Marijai neviens no tiem nav patīcis, toties bērnu dārzā esot bijusi ļoti mīla muzikālā audzinātāja Irēna. Viņai par godu tad es tiku pie sava vārda.

Vēlāk audzinātāja Irēna bija arī mana pirmā muzikālā skolotāja, kad četru gadu vecumā pirmo reizi uzstājos bērnu dārzā sarīkojumā.

Skolas gados bija neiztrūkstoša kora dziedāšana, dažādi ansambļi.

Labs periods bija Rēzeknes aniešu kori «Ezerzeme», kuru adīja Vitauts Milaševičs. Viņš man iemācīja pareizi elpot, nostādīt balsi, uzticēja solo partijas.

Man bija sešpadsmit gadu, kad saņēmu uzaicinājumu dziedāt pirmajā nopietnajā kolektīvā – Rēzeknes mežrūpsaimniecības vokāli instrumentālajā ansambli. Piedalījāties rajona un zonālajās skatēs, ieguvām godalgotas vietas. Reiz kļuva pat skates uzvarētāja vokālistu grupā. 1991. gadā piedalījās Latgales televīzijas mūzikas festivālā.

— Klausītāji par tavu uzstāšanos parasti ir sajūsmā. Kādas dziesmas tev pašai vislabāk patīk?

— Ballēs un pasākumos jādzied tās dziesmas, kas vairāk patīk cilvēkiem. Man pašai tuvāk pie sirds smeldzīgās un sentimentālās melodijas. Kā viena pazīstama sieviete teica, tās, kas sirdi no dvēseles kā šūplādi rauj laukā. Arī pasākumu repertuāru izvēlamies tādu, kas pašiem patīk, citādi neskanēs. Meklējam dziesmas, kas ir atbilstošas mūsu iespējām, balsis īpatnībām.

Starp citu, kad vadu ekskursijas pa Preiļiem, cenšos padziedāt latgaliski. Protams, ja ekskursanti vēlas klausīties. Dziesmas latgališu valodā daudziem liekas eksotika. Dziedu arī krieviski un poliski.

— Vai poļu valodu speciāli mācījies?

— Esmu poliete. Poliskās saknes mūsu dzimtā ir ļoti senas un dziļas. Neviens pat īsti neatceras, kad mūsu senči no Polijas ieradusies Latvijā. Kā jau poļi, esam arī īstēni katoļi.

Tas laikam ir viens no manas dzīves paradoksiem, ka es, poliete, esmu uzaugusi latviskā vidē, deviņus gadus krievu bērniem mācījusi latviešu valodu. Arī ģimene man tagad ir ļoti latviska. Esmu spilgts piemērs asimilācijai, taču neesmu aizmirsusi un lepojos ar savām saknēm.

Manas dzimtās mājas ir Rēzeknē. Tur joprojām dzīvo mani vecāki Janīna un Pēteris, kā arī māsa, viņa ir farmaceite.

— Jūs izvēlējāties visai atšķirīgu dzīves ceļu.

● «Esmu pateicīga Dievam, ka man ir tik daudz dots un vienlaikus tik daudz prasīts arī no manis,» saka Irēna un pasmaidā savu silto un saulaino smaidu. Foto: M.Rukosujevs

— Medicīna ir mans nepiepildītais sapnis kopš bērnības. Kopš astotās klases vasarās strādāju slimnīcā par sanitāri. Mani šī sfēra interesē joprojām, tāpēc to nedaudz kompensēju ar «Svara vērotājiem». Daudz lasu par diētoģiju, viegli to iegaumēju un ar prieku dalos savās zināšanās ar citiem.

— Vai tagad nenozēlo savu izvēli studēt latviešu valodu un literatūru?

— Laikam gan drusciņ nozēloju. Bet vilciens, kā saka, aizgājis. Tagad es ar visām saknēm esmu ieaugusi Preiļos. Man šī vieta ļoti patīk. Tā ir kā Dieva dāvana, ka esmu šeit, ka apkārt ir tik labi un dāsnī cilvēki, jauki kolēģi un brīnišķīgi draugi.

— Kā tu nokļuvi Preiļos?

— Manai laulībai ir tieši tikpat gadu, cik manam Preiļu periodam – trīspadsmit. Ar Aivaru iepazīnāties Jelgavā kādā studentu ballītē. Mehu puīši draudzējās ar universitātes filologu meitenēm: Pēc diviem gadiem apprecējāmies. Un atkal – labu cilvēku vadīti, nokļuvām Preiļos, kas mums abiem bija pilnīgi sveša pilsēta.

Atceros, kā es šeit pirmo reizi ieradās. Izkāpu no autobusa un uz labu laimi devos pa Raiņa bulvāri. Iegāju toreizējās «Liepiņās», padzēru kafiju un prasīju, kur ir izglītības pārvalde. Savā jaunības maksimālismā gāju iekšā, sak, tu nu es, jaunais speciālists, esmu, ņemiet mani un priecājieties. Es pat neatceros, ar ko toreiz runāju. Varētu būt, ka tā bija Dzintra Šmukste. Viņa man jautāja, ko es varu mācīt bērniem, varbūt dziedāšanu? Nē, dziedāšanu gan ne, jo man taču nav muzikālās izglītības. Toreiz man piedāvāja kļūt par latviešu valodas skolotāju Preiļu 2. vidusskolā. Šī skola kļuva par manu darba vietu līdz 1998. gadam, kad rajona padomes izpilddirektores Ainas Pastores aicināta, pārkvalificējos par tūrisma darba organizatoru.

— Vai tagad tu gribētu atkal būt skolotāja?

— Nē. Es nevaru izskaidot, kāpēc. Itkā jau man ar bērniem bija labs kontakts un sapratne, bet

kaut kā būtiska pietrūka. Nevari taču strādāt kādā profesijā, ja tu jūti, ka tas nav tavs sirds darbs.

— Rajona padomē tev patīk?

— Ļoti patīk. Man patīk tikties ar svešiem cilvēkiem. Patīk lielties ar savu rajonu, stāstīt, kas mums ir vis vislabākais visā Latvijā. Mums ir vislielākā lauku pamatskola valstī. Preiļi ir vienīgā pilsēta Latgalē, kur visus neatkarības gadus kinoteātris ir pildījis savas tiešās funkcijas. Vēl pirms dažiem gadiem mēs varējām lepoties ar to, ka ziemā Preiļos darbojās baseins. Vēl mums ir vislielākais un viskaistākais ainavu parks. Preiļu rajons ir Latgales keramikas šūpulis. Mūsu lielākā vērtība ir Aglonas bazilika. Piemēram, pagājušajā gadā pēc ekspertu atzinuma bazilika bija visapmeklētākais objekts Latvijā.

— Tu bieži vadi ekskursijas. Pastāsti, kā tūristi jūtas Latgalē, kas viņus interesē?

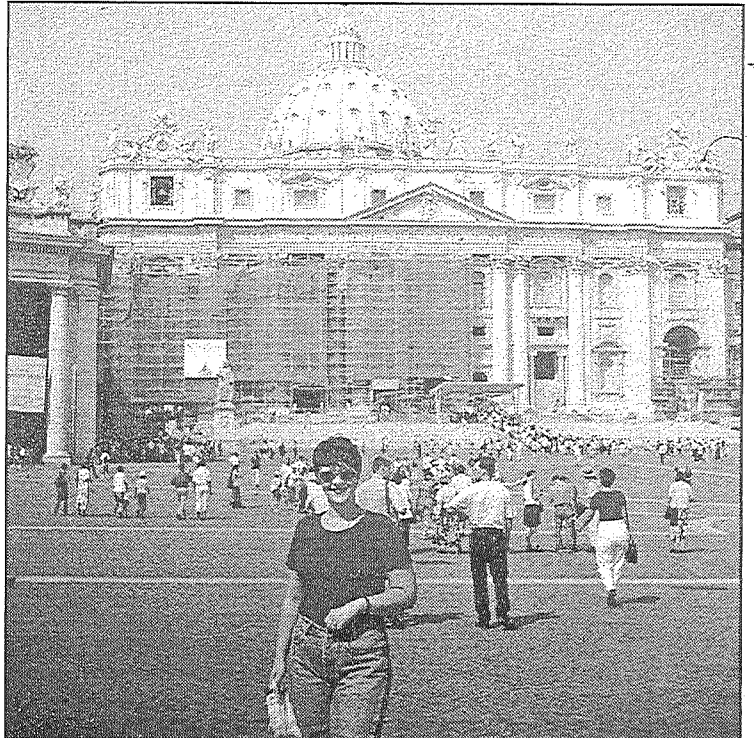
— Visbiežāk viņi ir patīkami pārsteigti, jo Latgalē diemžēl joprojām ir nedaudz negatīvs oreols. Daudzi, braucot šurp, laikam domā, ka mēs joprojām sēžam skalū gaismā, braucam zirga ratos un mums ir viens dators uz visu rajonu.

Tāda ir vispārējā noskaņa. Bet pēc iepazīšanās un visa redzētā iespaidi, protams, mainās. Pirms trim gadiem rajonā viesojās kolēģi no visiem tūrisma informācijas centriem. Tikai vēlāk viņi kauniģi atzinās, ka necerējuši Preiļos redzēt ko tā-ā-du. Jau tajā laikā mūsu tūrisma informācijas centrs bija aprikojums, kāds bija reti kur – visa iespējamā datortehnika un ofisa aprikojums, milzums informācijas bukletu un karšu veidā.

Vasarā mūsu rajonā ierodas tūristi no visiem Latvijas reģioniem. Visieinteresētākie ir bērni. Viņus, protams, piesaista teikas, ko es stāstu par parku un pili. Viņiem ļoti patīk Čerņavskas muzejā skatīties, kā top māla brīnumi, viņi grib paši izmēģināt roku vai vienkārši paturēt sauģā svilpavnieku.

— Varbūt mēs pašiem esam pārāk maz darijuši, lai Latgales tēlu gaišāku spodrinātu?

— Iespējams, ka tā arī ir. Ko-

● Roma. Vatikāns. Irēna ir pārliecināta, ka ne iepazītajām Eiropas tautām viņai vislabāk patīk itāļi, jo dzīvo atvērti, viegli un saulaini.

lēģi saka, latgaliešiem pašiem patīkot pasūdzēties un pavaimanāt, lai no valdības vairāk naudas dabūtu šurp. Te nu ir bumeranga efekts, jo, labu gribēdami, radām negatīvu priekšstatu.

— Lai arī tu esi lokālpatriote, zinu, ka tev ļoti patīk ceļot. Tas ir tavs hobijs?

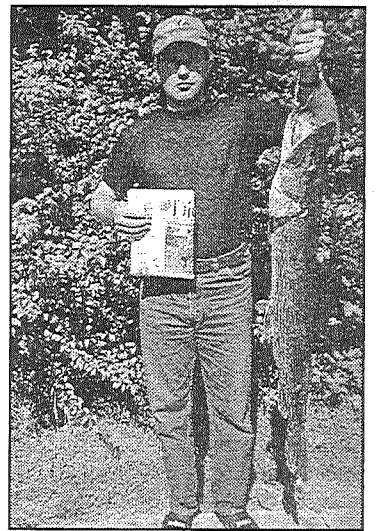
— Patiesību sakot, man paveicies, jo ceļošana cieši saistīta ar otru hobiju – dziedāšanu. Esmu bijusi desmit Eiropas valstīs, lielākajā daļā no tām kopā ar kori.

Pirmais ārzemju brauciens kopā ar māsu bija uz Vāciju pie tēva brāļa 1994. gadā. Iespaidu bija milzums – brīnišķīgā arhitektūra, bagātīgs veikal sortiments, sakārtota un vienmērīgā sadzīve. Taču no otras puses es sapratu, ka nekur nav tik labi kā mājās. Man nepatika, ka vācēm cilvēki tādi kā laisumā palaidušies, ka viņiem viss līdz minūtei aprēķināts un gadiem uz priekšu zināms. Piemums ir dinamika, attīstība – taisni tas, kas man vajadzīgs.

Slovākija, Austrija, Itālija, Somija. Daudz kur būts, daudz redzēts, bet vienu es zinu skaidri – dzīvot es gribētu tikai Latvijā.

— Noteikti gribu tev pajautāt par «Svara vērotājiem». Kā tu iesaitījies šajā kustībā?

— Caur pašas personīgajām problēmām. Pēc pirmā dēliņa piedzimšanas krietni pieņemos svarā. Skrēju, peldēju, pus aptiekas dažādu notievēšanas līdzekļu izēdu, bet nekas nelīdzēja. Tad kādā laikrakstā izlasīju interviju ar vīru un sievu, kuri savas liekā svara problēmas bija atrisinājuši «Svara vērotājiem». Jau pēc dažām dienām braucu uz Rīgu, kur gatavoja «vērotāju» grupu vadītājus. Vispirms iegādājos mazos virtuves svarņus. Svēru un ēdu, nedēļu jutos pavisam apmierināta, bet vēl vairāk iepriecināta biju, kad uzzināju, ka septiņu dienu laikā biju zaudējusi 1,7 kilogramus. Tikai tad, ka vien-

● Kaislīgā makšķerēšanas entuziasta Aivara Kjarkuža 2001. gada varenākais loms – 6,4 kilogramus smaga lidaka. Klusībā Irēna tikai priecējās, ka Aivars izzvejoto milzeni gatavoja pats. Foto no I.Kjarkužas albuma

tulībā biju sasniegusi savu veselīgā svara augšējo robežu, sāku vadīt interesentu grupu Preiļos. Pirmā nodarbība notika 1997. gada 2. decembrī. Kopš tā laika daudzas sievietes un vīriņi ir atbrīvojušies no aptuveni 1650 kilogramiem liekā svara. Iedomājieties, kas par tauku kaudzi!.. Mūsu grupas absolūto rekordu ir sasniegusi kāda kundzīte, kura veselības uzlabošanas nolūkos nometa 65 kilogramus un jutās lieliski.

— Kopš otrā dēliņa iedzimšanas brīva laika droši vien kļuvis daudz mazāk. Ja tomēr gadās kāds brīvs britiņš, ko tu vislabprātāk dari?

— Vislabprātāk lasu grāmatas. Taču brīva laika patiešām ir ļoti maz, jo atkal esmu studente, mācos Rīgas Starptautiskajā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolā. Studēju uzņēmējdarbības vadību.

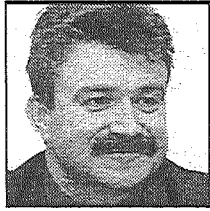

LAUKSAIMNIEKIEM

Skaidros ES plusus un minusus

Preiļu lauksaimniecības centrs kopā ar rajona konsultāciju biroju 24. janvārī rīkos pirmo informatīvo semināru, kurā piedalīsies Zemkopības ministrijas valsts sekretāre Laimdota Straujuma un valsts sekretāres vietnieks Aivars Lapinš, kā arī citi speciālisti. Šī būs pirmā tikšanās ciklā «Lauku iedzīvotāju līdzdalības paaugstināšana, pilnveidojot izpratni par Eiropas Savienību», kuras mērķis ir detalizēti informēt par reāli sagaidāmo situāciju laukos pēc iestāšanās ES. Informācija un pieteikšanās pa tālruni 5381264.

Ministrs sola nemainīt subsīdiju prioritātes

Zemkopības ministrs Mārtiņš Roze paudis savas pārdomas par lauksaimniecības nākotnes izredzēm šogad un pēc iestāšanās Eiropas Savienībā.

Visnedrošāk mazajām saimniecībām

Pēc ministra domām zemnieku attieksme pret Eiropas Savienību (ES) ir visai piesardzīga. Visnedrošāk jūtas mazās saimniecības, kurām ir daži hektāri zemes un viena vai divas govys. Šie cilvēki ir neziņā par sociālajām garantijām, jo patlaban viņi ir spiesti turēt naturālo saimniecību kā izdzīvošanas garantiju. Kad šiem cilvēkiem būs pietiekamas sociālās garantijas un viņi redzēs, ka normālu dzīves līmeni var nodrošināt bez

smaga un nenovērtēta darba, viņiem nebūs intereses un nepieciešamības šādā veidā saimniekot. Savukārt lielākas attīstības iespējas tas dos vidēji lielajiem zemniekiem, uzlabojot tirgus situāciju gan no ekonomiskā, gan pārtikas drošības viedokļa.

Nelielajām piemājas saimniecībām ministrs saskata vairākas nākotnes attīstības iespējas:

■ tiem, kas ir cienījamā vecumā, jāsaņem pienācīgas sociālās garantijas par paveikto, kas būtu kompensācija tam, ka iesāktais vairs netiek turpināts;

■ kompensācijas mehānisms būs arī par piena kvotas atstāšanu. Tiem, kas atstāj savu biznesu, jāsaņem kompensācija.

Subsīdijām prognozē vairāk naudas

Ministrs komentēja arī plānotās izmaiņas subsīdiju nolikumā 2003. gadam. Viņš uzsvēra, ka prioritātes mainītas netiks un prognozēja, ka kopējais subsīdiju apjoms šogad varētu būt par 2-3 miljoniem latu lielāks nekā pērn. Tiek domāts, kā paplašināt subsīdiju saņēmēju loku, jo kvantitatīvi ierobežojumi nepastāv arī ES valstīs. Tur maksājums pienākas, sākot no ļoti mazas platības vienības un sākot no vienas govys. Protams, pastāv nosacītie kvalitātes un finanšu kritēriji, kuriem subsīdijas pieteicējam jāatbilst. Jāapzinās, ka patlaban rit pārejas periods,

un mūsu subsīdiju saņēmējiem ar to brīdi, kad iestāsimies ES, jābūt gataviem saņemt šos maksājumus.

Patlaban piensaimniecības atbalsta apjoms ir vislielākais. M.Roze uzsvēra, ka ļoti liela uzmanība jāpievērš pārstrādes uzņēmumu konkurētspējai. Nozare ir sakārtota pārstrādes daļā, bet tāls ceļš vēl ejams, līdz sakārtotībai piegādes daļā, līdz uzņēmumam.

Perspektīvais rapsis

Kā perspektīvu nozari ministrs min rapša pārstrādi. Pasaulē rapša cenas ir paaugstinājušās, un rapsis varētu būt laba eksporta prece.

Pēc ministra domām jāaktualizē biodeģvijas programma, ietverot jautājumu, kas bija aktuāli pirms dažiem gadiem, – par bioetanola ražošanu arī Austrumos ir pietiekami laba līmenī, šis tehnoloģijas

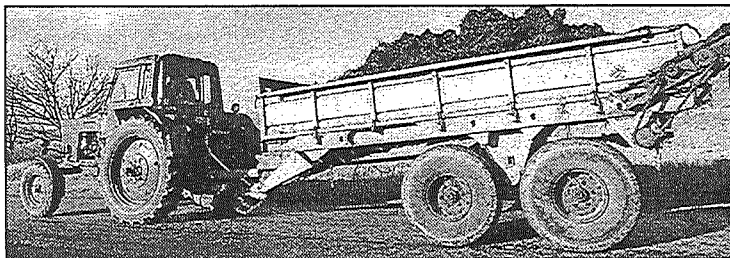
ir konkurētspējīgas kvalitātes ziņā, un pievilcīga ir to cena, tādēļ M.Roze te saskata nopietnu nišu, kurā varētu strādāt, ir sevišķi, ņemot vērā lauksaimniecībā neaizņemtās platības.

Ilgtērmiņa investīciju programmu turpinās

Lauksaimniecības ilgtermiņa investīciju kredīvēstneses programma, tāpat kā Lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādes kredīvēstneses programma, pēc ministra domām, sevi ir attaisnojušas. Pieprasījums pēc zemes joprojām ir ļoti liels. M.Roze uzsvēra, ka ilgtermiņa investīciju programma tiks saglabāta. Savukārt Neļauksaimnieciskās uzņēmējdarbības attīstības programmai pašlaik ir pieejami 5,2 miljoni latu.

Arī vecajiem spēkratiem vajag jaunus numurus

2002. gadā Preiļu rajonā nopirkti un reģistrēti 20 jauni traktori, 150 cilvēki ieguvuši traktortehnikas vadīšanas tiesības, «Novadnieku» informēja Valsts Tehniskās uzraudzības inspekcijas (VTUI) Preiļu daļas speciālists Jānis Ručs.

Jaunus traktoros iegādājas retāk

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, jaunu tehnikas vienību skaits krietni vien sarucis. 1999. gadā reģistrēti 90 jauni traktori, bet 2001. gadā vairs tikai 26. Pēc VTUI rajona daļas datiem 2002. gadā no jauna reģistrētas 164 pašgājējmašīnas un 60 traktoru piekabes.

Ar jauniegādātiem «Valmet» traktoriem var lepoties z/s «Vilkukrogs», a/s «Preiļu siers» un z/s «Bērziņi», bet ar graudaugu novācamo kombainu «Bizon – Rekord» — z/s «Vairogs» Galēnu pagastā. Valstī tehnikas līderpozīcijas saglabā «Belarus» jeb MTZ tipa traktori. No ārzemēs ražotajiem — «Valmet» un «Valtra», kuras lielu daļu veido mežizstrādes tehnika. Populāra ir arī «John Deere», «Case» un «Masey Ferguson» traktortehnika.

Lielākā daļa neatbilst tehniskajām prasībām

2003. gada 1. janvārī Preiļu rajonā reģistrēti 3422 traktori, 269 graudaugu kombaini, 1772 traktoru piekabes. Neskatoties uz tik iespaidīgiem skaitļiem, inspektori atzīst, ka 75% no šīs tehnikas ir vecāka par 15 gadiem, un, lai nodrošinātu tās atbilstību tehniskajām prasībām, nepieciešama īpaša uzmanība un kontrole.

Ilggadējo valsts tehnisko apskati pērn izgājuši 44% traktoru un 42% traktoru piekabju, kas nav īpaši labs rādītājs. Viskūtrākie šajā ziņā bijuši Galēnu pagasta (27% no visiem reģistrētajiem traktoriem), Vārkavas pagasta (31%), Aizkalnes pagasta (35%),

Silajāņu pagasta (37%) tehnikas īpašnieki. Šajos pagastos vairāk kā pusei traktoru nav nomainītas vecā parauga valsts reģistrācijas numuru zīmes un divus gadus nav izieta valsts tehniskā apskate.

Ar steigu pēc jauna numura

Vecā parauga numura zīmju nomainīšana pret jaunām tika uzsākta jau 1998. gadā, un kopš 2002. gada 1. janvāra traktortehnikai un tās piekabēm jābrauc ar jaunā parauga valsts numura zīmēm. Šobrīd jaunā parauga valsts numura zīmes ir 61% traktoru un 65% piekabju. Jāatceras, ka tehniku ar vecajām numura zīmēm ekspluatēt (izkustināt no vietas) aizliegts. Bez jaunā numura nebūs iespējams iziet arī tehnisko apskati, pirkt, pārdot, iekārt tehniku vai veikt citas darbības. Administratīvais sods par traktortehnikas vadīšanu ar nederīgu valsts numura zīmi ir 10 latu.

Liekie spēkrati no uzskaites jānoņem

Apkopojot datus par traktortehnikas skaitu rajonā, rodas iespaids, ka tās ir ļoti daudz, taču patiesībā lielu daļu reģistrā esošo vienību sastāda neizmantojamā un no uzskaites nenonemta tehnika. Tā ir izkomplektēta tehnika, kas netiek izmantota un vienkārši «stāv aiz stūra». Kamēr tehnika netiek izmantota, īpašnieku par tās turēšanu reģistrā sodīt nevar. Bieži ir gadījumi, kad īpašnieks ir miris vai mainījies dzīvesvietu, pārcēlies uz citu valsti, taču reģistros informācija saglabājas. Šī tehnika

obligāti jānoņem no uzskaites.

Daudzi īpašnieki domā, ka reizē ar noņemšanu no uzskaites zūd arī īpašuma tiesības uz šo tehniku. Patiesībā tā nav. Īpašniekam tehnikas reģistrācijas apliecību nevienam neatņem, tā glabājas pie īpašnieka, un, ja viņš traktortehniku vēlas savest kārtībā vai pārdot, tās atjaunošana uzskaitē vai atkārtota reģistrācija ir vienkārši nokārtojama. Arī tehniskā stāvokļa pārbaude, to reģistrējot, prasīta netiek. Noņemšana no uzskaites ir bezmaksas.

VTUI informē, ka pakalpojumu izcenojumi gada pirmajos mēnešos nemainīsies.

Jāgatavojas pavasara skatēm

Šogad pastiprināta uzmanība tiks veltīta tieši traktortehnikas tehniskajam stāvoklim. Tas saistīts ar lielo negadījumu skaitu, ko izraisījis braucamrīku sliktais tehniskais stāvoklis.

Gadskārtējās tehnikas skates sāksies marta beigās vai aprīļa sākumā, tādēļ līdz šim laikam tehnikas īpašniekiem jānomaina vecās valsts numura zīmes, jāiziet medicīniskā apskate, jāsakārto reģistrācijas dokumenti. VTUI aicina īpašniekus pienācīgi sagatavot tehniku lauku darbu sezonai un samazināt ekspluatācijas izdevumus, norakstot lieko tehniku.

Veiksmīgu jauno gadu vēlot, VTUI atgādina, ka tikai saimnieks pats ir atbildīgs par savu kustamo īpašumu un pats atbild, ievērot likuma normas vai ne. Sakārtota tehnika un dokumentācija rada drošības izjūtu izmantotājam.

Traktoru piekabes Preiļu rajonā 2003. gada 1. janvārī

Pagasts	Piekabes	Vecās num. zīmes	%	Tehniskā apskate	%
Aglonas	130	52	40	60	46
Aizkalnes	55	20	36	26	47
Galēnu	77	39	51	22	28
Jersikas	75	16	21	45	60
Pelēču	55	31	56	19	34
Preiļu	101	38	38	42	42
Riebiņu	68	37	54	23	34
Rožkalnu	88	41	47	32	36
Rožupes	147	36	24	75	51
Rudzātu	76	30	39	28	37
Rušonas	140	54	39	62	44
Saunas	103	16	16	62	60
Silajāņu	22	11	50	9	41
Sīļukalna	45	21	47	19	42
Stabulnieku	55	21	38	21	38
Sutru	66	20	30	29	44
Turku	102	38	37	60	59
Upmalas	61	30	49	26	43
Vārkavas	38	17	45	11	29
Līvānu novads	334	94	28	183	55
Preiļu novads	333	122	37	137	41
Vārkavas novads	149	71	48	58	40
Līvānu pilsēta	85	20	24	48	56
Preiļu pilsēta	177	64	36	69	40

Pašgājējtehnika Preiļu rajonā 2003. gada 1. janvārī

Pagasts	Pašg. tehn. vienības	Vecās num. zīmes	%	Tehniskā apskate	%
Aglonas	243	97	40	101	42
Aizkalnes	133	76	57	47	35
Galēnu	168	89	53	46	27
Jersikas	123	28	22	70	57
Pelēču	142	57	40	67	47
Preiļu	187	67	36	77	41
Riebiņu	162	41	25	81	50
Rožkanu	201	80	40	77	38
Rožupes	287	102	36	133	46
Rudzātu	187	87	47	65	35
Rušonas	230	97	42	91	40
Saunas	288	62	22	158	55
Silajāņu	62	31	50	23	37
Sīļukalna	134	67	50	55	41
Stabulnieku	126	40	32	66	52
Sutru	161	68	42	59	37
Turku	172	72	42	90	52
Upmalas	149	70	47	66	44
Vārkavas	135	64	47	42	31
Līvānu novads	683	253	37	311	46
Preiļu novads	711	245	34	294	41
Vārkavas novads	350	150	43	169	48
Līvānu pilsēta	224	79	35	88	39
Preiļu pilsēta	391	102	26	170	43

INFORMĀCIJA

Ko esam izcīnījuši sarunās ar Eiropas Savienību

Brīva pakalpojumu kustība (3. sadaļa)

Joma	Sarunu rezultāts	Ieguvumi	Zaudējumi
Brīva pakalpojumu kustība nozīmē tiesības Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņiem sniegt un saņemt pakalpojumus citās dalībvalstīs bez ierobežojumiem un diskriminācijas. Eiropas Savienībā nav atļauti uzņēmumu un uzņēmumu filiāļu dibināšanas ierobežojumi; ierobežojumi pārvietoties un dzīvot Eiropas Savienības teritorijā dalībvalstu pilsoņiem, kuri vēlas sniegt vai saņemt pakalpojumus, kā arī viņu radniekiem. Lai veicinātu brīvu pakalpojumu kustību, Eiropas Savienības dalībvalstīs savstarpēji atzīst pakalpojumu sniedzēju profesionālo kvalifikāciju.	Latvija pilnībā pārņems ES likumdošanu brīvas pakalpojumu kustības jomā līdz iestāšanās brīdim, izņemot sekojošus pārejas periodus finansu pakalpojumu sektorā: — pārejas periods līdz 2008. gada 1. janvārim noguldījumu garantiju shēmu ieviešanai. Pārejas perioda laikā pakāpeniski tiks palielināts garantētais noguldījumu apjoms, un bankas veidos noguldījumu garantijas fondu. Šobrīd garantētais noguldījumu apjoms ir 3000 latu, 2008. gadā šis apjoms sasniegs 13 000 latu; — pārejas periods līdz 2008. gada 1. janvārim investoru kompensācijas sistēmu ieviešanai. Šī sistēma paredz katram investoram garantēto kompensāciju, kas nav mazāka par 20 000 eiro, ja finansu institūcija nespēj pildīt saistības.	Iespēja brīvi dibināt uzņēmumus citās ES dalībvalstīs, t.sk. pašnodarbinātās personas statusā. Palielinoties konkurencei Latvijas finansu tirgū, aizdevumu likmes pazemināsies. ES likumdošanas pārņemšana padarīs finansu pakalpojumu sektoru drošāku ieguldītājiem. Transportlīdzekļu apdrošināšanas polise būs spēkā visā ES teritorijā. Pārejas periods garantētā noguldījuma summas sasniegšanai un investoru kompensācijas sistēmas ieviešanai ir nepieciešams, jo straujāka apdrošinātās summas palielināšana prasītu ievērojamus papildus izdevumus finansu institūcijām.	Ārvalstu uzņēmumi arī varēs bez ierobežojumiem sniegt pakalpojumus Latvijas teritorijā, konkurējot ar Latvijas uzņēmējiem. Noguldījumu garantiju fonds tiek veidots no banku iemaksām fondā, kas ievērojami palielināsies līdz 2008. gadam. Līdz ar to bankas varētu palielināt aizdevumu likmes. Tā kā tiks palielināti apdrošinātāja atbildības limiti, pakāpeniski varētu palielināties apdrošināšanas iemaksas.

Brīva kapitāla kustība (4. sadaļa)

Joma	Sarunu rezultāts	Ieguvumi	Zaudējumi
Brīva kapitāla kustība nozīmē, ka var brīvi konvertēt valūtu; gan rezidentiem, gan nerezidentiem atļauts turēt ārvalstu valūtas vai atvērt kontus latos vai citā valūtā; ikviens Eiropas Savienības dalībvalsts rezidents var brīvi izmantot ārvalstu finansu pakalpojumus; nepastāv ierobežojumi darījumiem ar vērtspapīriem; nav ierobežojumu ēku, zemes pirkšanai/pārdošanai; ārvalstu investori var brīvi iest no jebkuras dalībvalsts savus ieguldījumus un peļņu pēc attiecīgo nodokļu samaksas. Eiropas Savienība nosaka, kādā veidā dalībvalstīm ir jāveic finansu institūciju kontrole, un paredz kapitāla pārvedumu (maksājumu) ierobežojumu atcelšanu. Eiropas savienībā ir noteiktas prasības naudas atmazgāšanas novēršanas jomā (piemēram, finanšu institūcijām ir jāziņo par darījumiem, kas pārsniedz noteiktu naudas summu).	Latvijas likumdošanas normas gandrīz pilnībā atbilst attiecīgajām ES normām. Tās, kas neatbilst, tiks mainītas līdz iestāšanās brīdim. Pārejas periods lauksaimniecības zemes pārdošanai ārzemniekiem līdz 2012. gada 1. janvārim.	Iespēja brīvi izvēlēties bankas, apdrošināšanas kompānijas, investīciju un pensiju fondus jebkurā ES dalībvalstī savas naudas izvietotšanai. Ņemot vērā atšķirīgo pirkspēju Latvijā un ES dalībvalstīs, neradīsies nevienlīdzīga konkurence ārzemnieku un pašmāju zemnieku starpā.	Finanšu tirgus paplašināšana var izsaukt finanšu noziedzības pieaugumu. Naudas atmazgāšanas apkarošanai finanšu iestādes pieprasīs plašāku informāciju par klientu, piemēram, par tā īpašuma pieredzi un izcelsmi. Liela daļa lauksaimniecības zemes var palikt neizmantojama.

«Novadnieka» nākamajos numuros par citām sarunu sadaļām.

Kultūras jaunumi Līvānu novadā

Par janvāri un februāri plānotajiem kultūras pasākumiem Līvānu novada kultūras centrā «Novadniekam» pastāstīja speciāliste kultūras jautājumos Anita Gavare.

17. janvārī kultūras centrs pulcinās visus, kas gada laikā sportojuši, aktīvi trenējušies un uzrādījuši atzīstamus rezultātus ne tikai vietējos, bet arī starptautiskos sporta ma-

čos. Sportistu balle janvārī Līvānos ir tradicionāls pasākums, kas notiek jau vairākus gadus. Par pasākuma muzikālo daļu rūpēsies grupa «Kirmji».

31. janvārī kultūras centrā būs Līvānu novada domes gada balle ar grupu «Kreicburgas ziķeri».

Visu milētāju dienā, 14. februārī, kultūras darbinieki gatavo pasākumu visiem atpūsties gribētājiem. Plānots,

ka Valentīndienas ballī spēlēs mūziķi Ainārs un Normunds no Ludzas, apmeklētājus izklaidēs arī striptīzšovs un iluzionisti no Rīgas.

21. februārī kultūras centrs un jauniešu konsultatīvais centrs «Paspārne» pulcinās jauno paudzi uz «Rokfestīvalu pret AIDS».

1. martā Līvānos sabrauks jauniešu tautas deju kolektīvi, kopskaitā vienpadsmit, starp kuriem būs gan Preiļu

rajona kolektīvi, gan arī viņu draugi no citiem Latvijas rajoniem. Šis ir rajona mēroga pasākums, un Līvāni par tā norises vietu izraudzīti tādēļ, ka šis ir vienīgais kultūras nams rajonā, kura skatuve ir pietiekami liela, lai uz tās vienlaikus varētu dejot divpadsmit pāri.

G.Kraukle

PAŠVALDĪBĀS

Aglonas pagastā

■ **PAGĀJUŠĀ GADA BUDŽETS BIJIS VEIKSMĪGS.** 8. janvārī pagasta padomes deputāti ārkārtas sēdē izvērtēja pašvaldības pagājušā gada budžeta izpildes rādītājus un secināja, ka gads bijis veiksmīgs. Ieņēmumu un izdevumu daļa atbilst plānotajam – 413 877 latu apmērā.

■ **NOPIRKTA ĒKA BIBLIOTĒKAS VAJADZĪBĀM.** Pašvaldība no Preiļu KS «Turība» iegādājusies ēku Aglonā, Daugavpils ielā pagasta bibliotēkas vajadzībām. Par ēku samaksāti 7500 latu. Būvvalde tagad sagatavos projektēšanas uzdevumu, kurā būs ietvertas visas pašvaldības vēlmēs, lai bibliotēkā veiktu remontu un ēku sagatavotu ekspluatēšanai. Remonts tiek plānots vairākās kārtās. Vispirms veiks iekšdarbus, bet apkārtnes labiekārtošanu atstās uz vēlāku laiku.

■ **MEKLĒJA DEGVIELAS PIEGĀDĀTĀJUS.** Deputāti pagasta padomes sēdē apstiprinājuši cenu aptaujas protokolu par diēļdegvielas un benzīna piegādi pagasta padomes un pašvaldības iestāžu vajadzībām. Tika aptaujātas četras degvielas piegādātājfirmas. Izdevīgāko piedāvājumu bija iesniegusi «Dinaz grupa», ar kuru arī tiks slēgts līgums par degvielas iegādi.

■ **SAMAZINĀJUSIES ZEMES NODOKĻA PARĀDI.** Pagājušajā gadā veiksmīgi strādājusi zemes inventarizācijas komisija, kuru vada deputāts Edgars Kudiņš. Novērstas datorizācijas procesā pieļautās kļūdas zemes nodokļa uzskaitē. Šī gada sākumā zemes īpašnieki un lietotāji pašvaldībai ir sākumā vēl aptuveni četrus tūkstošus latu. Pagājušā gada laikā nodokļa nemaksātājiem ir sūtīti brīdinājumi, viņi ir aicināti uz pārrunām pagasta padomē. Vienā gadījumā pagasta padomē ir izskatīts arī jautājums par zemes lietošanas tiesību atņemšanu. Šāda aktīva darbība ir devusi rezultātus, zemes nodokļa parāds pakāpeniski samazinās.

■ **IEGĀDĀSIES JAUNU AUTOBUSU.** Pagājušā gada nogalē pašvaldībā nolemts iegādāties jaunu autobusu. Jau ir noslēgts līgums ar piegādātājfirmu. Pašlaik pagastā ir divi lietoti autobusi, viens no tiem jau pārāk vecs, lai ar to varētu droši pārvadāt pasažierus. Jaunajā autobusā būs sēdvietas 30 braucējiem.

■ **PIRKS KRĒSLUS.** Noslēgts līgums par 300 krēslu iegādi jaunizveidotā Turisma informācijas centra (TIC) konferenču zālei. TIC darbojas kopš pagājušā gada vasaras un tā darbinieki šogad plāno uzsākt aktīvu darbību.

Līvānu novada Turku pagastā

■ **CEĻUS TĪRA PAŠI.** Līvānu novada Turku pagastā ar sniega tīrīšanas darbiem tiek galā pašu spēkiem, neslēdzot līgumus ar ceļu apsaimniekošanas uzņēmumiem. Kā informēja Līvānu novada domes izpilddirektora vietnieks saimnieciskajos jautājumos Aivars Smelcers, pagasta ceļu kopgarums ir 65 kilometri, un šobrīd vienu reizi ir veikta pagastu ceļu tīrīšana visā to garumā.

■ **SKOLA SAŅEM APBALVOJUMU PAR KRĀŠŅĀKO SVĒTKU ROTU.** Aizvadītā gada nogalē Līvānu novadā tika apkopotī rezultāti konkursā par skaistāko ēku noformējumu Ziemassvētku rotā. Jaunsilavas pamatskolai šajā konkursā tika piešķirta 3. vieta. Kā informēja skolas direktore Janīna Usāre, skolas rotāšanai ik gadus esot cita tematiskā ievirze un tā tiek ievērota gan skolas iekštelpu, gan apkārtnes rotājumos. 2001. gada nogalē skola un tās apkārtnē tika rotāta ar sniegavīriem, savukārt 2002. gada Ziemassvētku rotām tika izmantotas visdažādākās bumbas – gan izgaismotas bumbu virtenes logos, gan skolas gaitējos un klasēs. Ideja pieder mājturības skolotājai Līgai Slicai. Godaraksti un svečturi dāvanā konkursa laureātiem tika pasniegti Līvānu novada domes gada pēdējā sēdē.

■ **PRIECĪGS NOTIKUMS – DZIMST VAIKĀK MAZUĻU.** Neikdienišķs un priecīgs notikums pēdējā pusgada laikā Jaunsilavas pamatskolas pedagogu un tehnisko darbinieku kolektīvā ir četru mazuļu nākšana pasaulē. J.Usāre atklāja, ka visi kolēģi priecājas kopā ar mūzikas skolotāju Maiju Silavu, kurai aizvadītajos Jānos nāca pasaulē dēliņš Jānis, tehnisko darbinieci Viju Foknu, kurai 31. augustā piedzima dviņu meitenītes Loreta un Linda, kā arī zēnu mājturības skolotāju Jāni Zvirbuli un viņa sieviņu Daci, jo viņu ģimenē 13. janvārī piedzima meitenīte, kuras vārdiņš pagaidām tiek turēts noslēpumā.

JAUTĀJAT — ATBILDAM

Kur meklēt Latgales reģionālās attīstības aģentūru, lai saņemtu konkrētu informāciju?

Latgales reģionālās attīstības aģentūra atrodas Daugavpilī, Rīgas ielā 2, 38. kab. Direktore — Inga Goldberga. Tālrunis — 5428111, 5410078. E-pasts: Latgale@apollo.lv

INFORMĀCIJA

Tiksies pilsētu domju vadītāji

Šodien Latvijas Pilsētu savienībā tiek organizēta tikšanās pilsētu (novadu) domju vadītājiem no visas Latvijas, uz to devies arī Livānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods. Domju vadītāji tiksies ar īpašo uzdevumu ministru reģionālās attīstības un pašvaldību lietās Ivaru Gateru, lai apspriestu jaunākās aktualitātes jautājumā, kas saistīts ar pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu, likumu «Par pašvaldībām», kā arī par pašvaldības budžeta sastādīšanu. Šobrīd rit intensīvs darbs arī pie Livānu novada domes budžeta sastādīšanas 2003. gadam, taču, kā atzina A.Vaivods, tas varētu saglabāties pagājušā gada budžeta robežās. Viņš arī informēja, ka 2002. gada pamatbudžets izpildīts par 99,93 procentiem, kas ir labs rādītājs.

G.Kraukle

Apgūst izglītības vadības efektivitāti

● Rajona izglītības iestāžu vadītāji šī gada pirmajā seminārā apsprieda izglītības sistēmā notikušās izmaiņas divpadsmit gados. Foto: M.Rukosujevs

Rajona izglītības iestāžu direktori piedalījās apmācības seminārā no cikla «Izglītības vadības efektivitāte». Ar skolu vadītājiem strādāja izglītības un zinātnes ministrijas izglītības sistēmas attīstības projekta konsultantes Jolanta Klišāne un Ance Karnopa.

Kā «Novadnieku» informēja Jolanta Klišāne, Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) sadarbībā ar Pasaules Banku organizējusi izglītības sistēmas attīstības projektu, kura īstenošana sāka 2000. gadā. Tā ietvaros darbojas arī sabiedrības informēšanas komponenti, kas visos Latvijas rajonos organizē skolu direktoru seminārus ar mērķi informēt, izvērst diskusijas un apkopot informāciju par to, kas izglītības sistēmā ir noticis pēdējos divpadsmit gados. Kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas izglītības sistēma ir mainījies kardināli, notikušas straujās un ļoti nozīmīgas pārmaiņas, taču līdz šim nav apkopots reformu un pārmaiņu iegūtais. Reformu īstenošanā iesaistītajiem

izglītības darba speciālistiem ir īstais laiks novērtēt šīs pārmaiņas, jo kopš to uzsākšanas aizritējušais laiks – 12 gadi, ir laiks, kādā skolēns, kurš mācības uzsāka pirmajā neatkarības, — 1990. gadā, ir apguvis pilnu vispārējās vidējās izglītības kursu no 1. līdz 12. klasei. Šie skolēni un arī viņu vecāki visas šīs reformas ir izbaudījuši uz savas ādas.

Semināru darbs vērsts uz to, lai ar skolu vadītājiem, strādājot gan kopīgi, gan atsevišķās darba grupās, apspriestu un novērtētu izglītības reformās iegūto.

Projekta ietvaros sagatavota videofilma, kurā parādītas gan izmaiņas, gan arī skolotāju, direktoru, pašvaldību darbinieku attieksme pret tām, tapis arī attiecīgs buklets.

Kā teica Jolanta Klišāne, līdzšinēji gūtā pieredze rāda, ka izmaiņas tiek vērtētas ļoti dažādi. Ir tādas, kas saņēmušas pozitīvu vērtējumu. Taču ir arī reformas, kuru ieviešana bijusi sarežģīta nevis tāpēc, ka reforma sliktā, bet tāpēc, ka sabiedrība par gaidāmajām izmaiņām bija vāji informēta.

Skolvadītāju attieksmes no-

skaidrošana pret jau veiktajām izmaiņām vajadzīga arī tādēļ, lai nākamās reformas, kas turpināsies līdz 2005. gadam, tiktu ieviestas saprotami, veiksmīgi un labāk nekā iepriekšējās.

Sabiedrības informēšanas komponenti plāno rīkot seminārus arī vecākiem, kam izstrādāta arī komunikāciju stratēģija, ko plāno ieviest IZM.

Galvenā problēma, kas konstatēta pēc semināriem, kuri notikuši jau pusē no Latvijas rajoniem, teica Jolanta Klišāne, ka vispirms sākas reforma, un tikai pēc tās – izskaidrošanas darbs. Daudz labāk būtu, ja tas notiktu otrādi. Taču kopumā attieksme pret reformām esot pozitīva. Vispozitīvāko vērtējumu direktori devuši skolu decentralizācijai un depolitizācijai. Augstu novērtēta arī darba samaksas reforma un infrastruktūras renovācija, kas nozīmē, ka skolu vide ir uzlabojusies, bērniem kļuvis patīkamāk mācīties, vecākiem ir lielāka došības sajūta. Visnegatīvāk uzņemta vērtēšanas sistēmas reforma, īpaši aprakstošā vērtēšana sākumskolas posmā. Acīmredzot, uzskata Jolanta Kli-

Svarīgākie izglītības reformu sasniegumi vispārējā izglītībā

1990.–1994. gads

- Demokratizēta un decentralizēta izglītības sistēma un tās pārvalde.
- Depolitizēts izglītības saturs.
- Pieņemts izglītības likums.
- Ieviesta 10 ballu sistēma skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanā.
- Uzsākta izglītības iestāžu akreditācija.
- Izveidotas mazākumtautību skolas.
- Izveidots Latvijas nacionālās izglītības saturs, kas nosaka mācību priekšmetu standartu izstrādi un īstenošanu.

1995.–2002. gads

- Pieņemts jaunais izglītības likums.
- Pieņemts Vispārējās izglītības likums.
- Uzsākta izglītības satura reforma.
- Notiek pāreja uz izglītības programmu īstenošanu.
- Uzsākta izglītības programmu licencēšana.
- Uzsākta izglītības programmu akreditācija.
- Uzsākta mazākumtautību izglītības programmu ieviešana.
- Apstiprināts valsts pamatzglītības standarts.
- Izveidota valsts eksaminācijas sistēma.
- Vidējā izglītībā tiek ieviesti centralizētie eksāmeni.
- Noteikti valsts pārbaudījumi 3., 6., 9. un 12. klasē.
- Pamatskolas 1. – 3. klasē ieviests aprakstošais vērtējums.
- Apstiprināta un uzsākta pedagogu darba samaksas reforma.
- Apstiprināta Pedagogu tālākizglītības attīstības koncepcija.
- Uzsākta izglītības infrastruktūras atjaunošana.
- Ministru kabinetā apstiprināta Latvijas izglītības attīstības koncepcija.

2003.–2005. gadā veicamās reformas

- Īstenota pedagogu darba samaksas reforma.
- Skolās tiek ieviesti jaunie mācību priekšmetu standarti.
- Vispārējā vidējā izglītībā notiek 14 – 15 centralizētie eksāmeni.
- Pamatizglītības pakāpē tiek ieviesti centralizētie eksāmeni.
- Vidusskolas, kas īsteno mazākumtautību programmas, uzsāk pāreju uz mācībām latviešu valodā.
- Vispārējā izglītībā strādā pedagogi ar augstāko pedagogisko izglītību.
- Latvijā renovētas vairāk nekā 120 izglītības iestādes.
- Valsts izstrādāta vienota skolu darba pasvērtēšana un ārējās vērtēšanas sistēma.

šāne, šī reforma cilvēkiem vismazāk izskaidrota, bez tam tā prasa vislielāko iedziļināšanos. Kādreiz šis vērtējums bija vienkāršs – piecas balle, bet tagad atzīmju vietā jaunāko klašu skolēnu zināšanas tiek vērtētas ar dažādiem paskaidrojumiem. Diemžēl vispirms tika ieviesta aprakstošā vērtēšana un tikai pēc tam paskaidrojums, ko tā īsti nozīmē. Līdz ar to radusies liela daudzveidība, un mēdz būt tā, ka katrā rajonā vai pat katrā skolā to izprot savādāk, un gala rezultāts nav tik labs, kā bija iedomāts.

Mūsu tiešais uzdevums ir semināros ne tikai uzklaut direktoru attieksmi, stāstīja Jolanta Klišāne, bet arī to fiksēt un pēc tam sagatavot gala ziņojumu, kas tiks iesniegts gan ministrijai, gan arī nonāks pie skolu direktoriem.

Mēs ticam, ka šoreiz informācija būs visaptveroša, jo būs uzklautāta lielākā daļa no skolu direktoriem, viņa teica.

Semināra darba grupai ļoti patīk Preiļu rajona skolu direktora atzina konsultante. Viņi ir atvērti, aktīvi, atsaucīgi, grupās darbojas pēc būtības un neplāpā par blakus lietām. Vairāki no direktoriem ļoti aktīvi strādā savu skolu uzlabošanā. Ir rajoni, kuros šī atmosfēra savādāka. No savām semināru vadītāju pozīcijām esam konstatējuši, ka tā ļoti lielā mērā ir atkarīga no direktoru sadarbības ar izglītības pārvaldi, uzsvera semināra vadītāja. Kur tā strādā ar direktoriem, uztur sakarus, organizē kopīgus pasākumus, atbalsta direktorus, skolvadītāju kolektīvs ir saliedēts, un viņi ir optimisti.

L.Rancāne

Mēslošanas līdzekļi jāreģistrē

Kopš 2003. gada 1. janvāra visiem aprītē esošajiem (ražošana, apstrāde, maisījumu gatavošana, iepakojšana, ieviešana pārdošanai un tirdzniecībā) mēslošanas līdzekļiem ir jābūt reģistrētiem, atgādina Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) Latgales reģionālās nodaļas vadītāja Alla Kalāne.

Reģistrācija neattiecas uz noteiktu dūņu, tehniski neapstrādātiem kūstmēsliem un kalpošanas materiāliem, eksportē-

jamiem mēslošanas līdzekļiem un tranzitprodukciju, kā arī mikrobioloģiskiem preparātiem.

Mēslošanas līdzekļu reģistrāciju veic VAAD Mēslošanas līdzekļu uzraudzības daļa. Taču, lai mēslošanas līdzekli varētu reģistrēt, tas ir jāsertificē. Sertifikāciju veic un sertifikātu izsniedz BOVZU «Agroķīmisko pētījumu centrs» (Rīga, Struktoru iela 14a). Ja mēslošanas līdzekli reģistrē iepakotājs, mēslošanas līdzekļa sertifikācija nav jāveic. Šādos gadījumos VAAD tiek iesniegta mēslošanas līdzekļa sertifikācijas kopija, ko

iepakotājs saņēmis no mēslošanas līdzekļa ievēdēja, ražotāja, apstrādātāja vai maisījumu gatavotāja.

Lai reģistrētu mēslošanas līdzekli, VAAD Mēslošanas uzraudzības daļā jāiesniedz:

- pieteikums (MK noteikumi nr. 247; 7. pielikums), kura formu var saņemt Mēslošanas līdzekļu uzraudzības daļā;
- komercreģistra iestādes reģistrācijas kopija;
- sertifikāta oriģināls (iepakotājs – sertifikāta kopiju) – derīgi tikai Agroķīmijas pētījumu centra izsniegtie sertifikāti;

- etiķetes vai marķējuma paraugs ar informāciju latviešu valodā (MK noteikumi nr.247; 8. pielikums);

- vairumtirdzniecības vietu saraksts.

Piecu darba dienu laikā pēc minētās dokumentācijas saņemšanas tiek pieņemts lēmums par mēslošanas līdzekļa reģistrāciju un triju darba dienu laikā par to rakstiski tiek informēts pieteicējs.

Ja pieņemts lēmums reģistrēt mēslošanas līdzekli, 10 darba dienu laikā (pēc dokumenta saņemšanas par mēslošanas līdzekļa re-

ģistrācijas valsts nodevas samaksu) pieteicējam tiek izsniegta mēslošanas līdzekļa reģistrācijas apliecība. Maisījumu gatavotājiem un iepakotājiem valsts nodeva nav jāmaksā. Valsts nodevas apmērs svārstās no 50 līdz 200 latiem, atkarībā no plānotajiem aprites apjomiem kalendārā gada laikā.

Mēslošanas līdzeklis tiek reģistrēts uz 5 gadiem, un tā pārdevējs mēslošanas līdzekļa kvalitāti apliecina ar mēslošanas līdzekļa reģistrācijas apliecību un sertifikāta kopiju.

G.Kraukle

TREŠAIS SEKTORS

Nevalstisko organizāciju atbalsta centram pirmā apaļā jubileja

● Preiļu Nevalstisko organizāciju atbalsta centra pastāvēšanas piecu gadu sarīkojumā ar skanīgu apsveikumu uzstājās Preiļu pensionāru koris. Foto: L.Rancāne

Sabiedriskā organizācija «Preiļu Nevalstisko organizāciju (NVO) atbalsta centrs» atzīmēja savas darbības pirmo piecu gadu jubileju.

Uz svinībām, kas pagājušajā piektdienā notika Preiļu kultūras namā, bija aicinātas visas 19 nevalstiskās organizācijas, kuras apvienojušās NVO. Tās ir Latvijas invalīdu biedrības Preiļu nodaļa, Latvijas ūdenslīpošanas federācija, Preiļu Sieviešu klubs, Dabas draugu klubs, Latvijas Sarkanā krusta Preiļu nodaļa, atklātais sabiedriskais fonds «Baltā māja», sociālās un psiholoģiskās palīdzības centrs «Mūsmājas», Latvijas patērētāju interešu aizstāvības centrs «Preiļi», Preiļu novada slāvu kultūras un izglītības biedrība, Preiļu ekozemnieku biedrība, Preiļu pilsētas pensionāru apvienība, organizācijas «Glābiet bērnu» Preiļu nodaļa, Preiļu Amatnieku biedrība, biedrība Norden Preiļos, džudo sporta klubs «Jaunība», sabiedriskais fonds «Jasmūža», Latgales daudz bērnu ģimeņu biedrības Preiļu rajona nodaļa, «Latgolys institūts», rajona sieviešu apvienība.

NVO atbalsta centra pastāvēšanas piecu gadu jubilejas

sarīkojumā bija pārstāvēts vairums no šīm sabiedriskajām organizācijām, un ikviens no tām prezentēja sevi. Tās bija gan uzstāšanās kā pensionāru korim, kas pārstāvēja Preiļu pensionāru apvienību, dāmu retro deju grupai no «Mūsmājām». Arī citas organizācijas par sevi vēlējas pastāstīt ar dziesmas vai teatralizēta uzveduma palīdzību. Savukārt vairākas citas atbalsta centra dalīborganizācijas iepazīstināšanai bija sagatavojušas pārskata ziņojumu.

Bet vispirms klātesošajiem bija iespēja atcerēties, ar ko tas viss ar sācies, — ar Ineses Kursītes iniciatīvu un aktivitāti, veidojot domubiedru grupu, kurā darbojās Ina Ūdrasola, Uldis Eglītis, Valentīna Brice, Elita Jermolajeva, Monika Livdāne un vairāki citi preiļieši. Radās sabiedriskās organizācijas, kuru ietekmīgākai darbībai bija nepieciešams, lai tās apvienotos. Ineses Kursītes vadībā, kura līdz pat šim gadam bija NVO atbalsta centra valdes priekšsēdētāja, centrs veiksmīgi sagatavoja un īstenoja projektus, ar kā palīdzību ieguva līdzekļus savai darbībai un eksistencei, tika pie pašreizējām telpām, kurās padomu un palīdzību savā darbībā var iegūt visas dalīb-

organizācijas. Tajās darbojas 800 biedri, NVO centru atbalsta 193 brīvprātīgie. Piecu gadu laikā atbalstu guvuši 40 projekti, ko izstrādājušas sabiedriskās organizācijas, visvairāk atbalstīti Preiļu Sieviešu kluba, atklātā sabiedriskā Līvānu fonda «Baltā māja», «Mūsmāju», Preiļu Amatnieku biedrības, «Latgolys institūts» sagatavotie projekti. Par projektu īstenošanā iegūtajiem līdzekļiem atjaunotas trīs ēkas: «Baltā māja» Līvānos, amatu un harmoniju centrs un NVO atbalsta centrs Preiļos.

NVO darbošanos atbalsta Preiļu un Līvānu novada dome, rajona padome, sponsori. Palīdzība saņemta arī no sabiedriskajiem ārzemju fondiem, no ASV, Vācijas, Nīderlandes, Zviedrijas, Dānijas.

NVO atbalsta centra piecu gadu jubilejā sveicēju vidū bija rajona padomes un Preiļu novada domes, kā arī Dienvidlatgales NVO atbalsta centra pārstāvji. Apsveicējiem, kā arī NVO dalīborganizācijām pateicās NVO atbalsta centra valdes priekšsēdētāja Monika Livdāne un centra direktore Sanita Loginova.

Sarīkojumu kuplīnāja deju ansamblja «Talderi» (vadītāja Silvija Kurtiņa) un viru vokālā ansambļa (vadītājs Al-

berts Vucāns) uzstāšanās, kā arī dziesmas Jāņa Zieda-Ziedīņa izpildījums.

Svētki pagājuši, kā paveiktā darba apkopojums un kā pirmā nopietnā spēku pārbaude jaunajam vadītāju tandēmam – valdes priekšsēdētājai un centra direktorei, kuras šos pienākumus veic pirmo mēnesi. Ikdienu pēc svētkiem atnākusi visai nopietna. NVO centra ēkā nepieciešams ierīkot centrālo apkuri un pieslēgties kopīgajam apkures tīklam. Pašreiz ēka tiek apsildīta ar elektrību, un stipra sala apstākļos tas sanāk pārāk dārgi. Kā informēja Sanita Loginova, rēķins par elektrību decembrī bija 348 latī. Nepatīkami pārsteigušas arī ikdienišķas lietas, piemēram, no darba ierindas izgājis dators. Centra tālākai eksistencei jāgatavo jauni projekti, jaunā budžeta gada sākumā jāprot pārlicināt arī pašvaldības par tā nepieciešamību, par to, ka pilsoniskas sabiedrības politiskais pamats ir pilsoņu līdzdalība valsts un sabiedrības lietu kārtošā, kam tiek izmantotas tādas sabiedriskās institūcijas kā profesionālas organizācijas, asociācijas, fondi un biedrības.

L.Rancāne

Meža dzīvnieki bargajā ziemā jāpiebaro

Meža dzīvnieku piebarošanu uzņēmušies medību kolektīvi. Piebarošanai ziemā ir divi mērķi – nodrošināt meža dzīvniekus ar barību, kā arī piesaistīt tos kādai noteiktai vietai.

Vislielākie meža iemītnieki aļņi vasarās pārtiek no apmēram 100 dažādiem zālaugiem un kokaugiem. Turpretī ziemā tie pārvietojas dziļāk meža biežokņos, meklējot aizvēju, siltumu un pārtikas krājumus. Ziemas periodā aļņi pārtiek no kārkliem, pilādžiem, krūklēm, apsēm un tikai tad, ja to trūkst, alnis ķeras pie priežu un egļu jaunajiem dzinumiem, mizas, skuļām un zariņiem. Ja temperatūra nokrīt līdz mīnus 30 grādiem, aļņi nevar pārtikt ne no eglēm, ne priedēm, un to vienīgā barība ir kārkli.

Staltbrieža ēdienkarte ir aptuveni divreiz bagātīgāka nekā aļņa. Ziemā staltbrieži pulcējas lielos baros – govīs ar teļiem atsevišķi un bulli atsevišķi. Ziemās tie mīt tikai tādos mežos, kur ir sīkrūmi (ja vien siena segas biežums nav lielāks par 40 cm), jo tur tie var mieloties ar brūklenājiem, melnājiem, viršiem un vaivariņiem. Staltbrieži ēd arī paeļus, priedes, apses, pilādžus, kārkļus, ošus, lazdas. Labprāt tie mēlojas arī ar ozolzilēm, pilādžu ogām, mežabolēm. Koku mizu brieži patērē visai nedaudz – ap 2% no kopējā barības daudzuma. Staltbriedis mežā var nodarīt lielu ļaunumu, apgraužot viengadīgās un divgadīgās priedītes, kā arī augošu koku mizu.

Bargajā ziemā visgrūtāk klājas stirnīnām. Biezais sniegs un sērсна tās padara pieejamākas dažādiem plēsoņām. Ziemu tās pavada, uzturoties mežu tuvumā, barojoties ar sīkrūmiem (viršiem, melnājiem, brūklenājiem), taču, ja sniegs ir dziļāks par 30 centimetriem, tās pāriet uz koku un krūmu – krūklju, pilādžu, ošu, ozolu, kā arī uz priežu un paeļļu zariem un pumpuriem. Nedaudz tās barojas arī ar sausiem lakstaugiem un nobirušām koku lapām. Ja ir, tās ēd arī sēnes, ķērpjus un papardes. Mizu no koka stumbriem stirnēns neplēs. Diemžēl stirnām mežā ir daudz ienaidnieku – lapsas, vilki, lūši, suņi. Tikko dzimušus stirnēns kā barību izmanto kraukļi, jēnotsuņi un pat mežacūkas.

Visizvēlīgākais meža dzīvnieks ir mežacūka, kas vispirms apēd garšīgāko. Bet garšo tai viss – augi, to saknes, sēklas, stublāji, kritušie dzīvnieki, kāpuri, kūniņas, peles, sēnes, citu dzīvnieku mazuļi. Īpaši cūkas iecienījušas ozolzīles – ja rudenī tās dabū zīles labi saēsties, var pārciest pat visbargāko ziemu.

Ieteikumi meža dzīvnieku piebarošanai:

✓ Piebarošanai jābūt sistemātiskai. Dzīvnieki, kas pulcējas pie barotavām, parasti vairs nevar atrast citu pārziemošanas vietu, tādēļ, ja barošanu pārtrauc, tie cieš badu;

✓ Barotavas labāk iekārtot tuvāk biežokņiem, kur mazāk sniega un ir arī dabiskā barība. Barošanas laukumam jābūt pietiekami pārskatāmam, lai tam nepieklūtu plēsoņas;

✓ Kā efektīvu paņēmieni dzīvnieku pievilināšanai speciālisti iesaka izlikt laizāmo sāli ar mikroelementiem – vispirms izliet sāli, tad uzstāda barotavu;

✓ Barotavas vēlams iekārtot dzeramā ūdens tuvumā;

✓ Piebarošanai iesaka izlikt sienu un zaru slotiņas, arī graudus un laizāmo sāli.

✓ Mežacūku barotavās liek sulīgo barību (kartupeļus, bietes un spēkbarību – graudus, kulšanas atlikumus). Tieši spēkbarība gan stinām, gan mežacūkām ziemas periodā ir visvairāk nepieciešama.

G.Kraukle

LIKUMDOŠANA

Lielāka minimālā alga

Sakarā ar pagājušā gada decembrī pieņemtajiem Ministru kabineta noteikumiem no šī gada 1. janvāra valstī noteiktā minimālā alga palielināta par 10 latiem. Tātad jau janvārī visiem, kuri saņem minimālo darba samaksu, pienākas vismaz 70 latī līdzšinējo 60 vietā.

Šie noteikumi paredz, ka: 1) minimālā stundas tarifa likme ir Ls 0,419, bet pusaudžiem — Ls 0,479;

2) darbiniekiem, kuri pakļauti paaugstinātam riskam un kuru normālais darbalaiks ir septiņas stundas dienā un

35 stundas nedēļā, minimālā stundas tarifa likme ir Ls 0,479.

Vai sakarā ar šīm izmaiņām attiecīgajiem darbiniekiem jāpārslēdz (jāpapildina) arī darba līgumi?

Darba devējam līgumu ar

darbinieku vajadzētu papildināt, ja minimālās darba samaksas vietā ir minēta konkrēta summa. Proti, 60 latu. Savukārt, ja darba līgumā teikts, ka darbiniekiem jāizmaksā valstī noteiktā minimālā darba alga, dokumenta papildinājumi vai precizējumi nav nepieciešami.

Vai minimālās algas paaugstināšana nozīmē to, ka turpmāk pilnīgi visiem, arī tiem, kuri saņem vairāk par mini-

mālo algu, mēneša ienākumi būs par 10 latiem lielāki?

Likumdošana to neparedz, bet ikviens darba devējs sakarā ar šīm pārmaiņām var paaugstināt visu darbinieku atalgojumu. Tā ir katra darba devēja brīva izvēle, taču visiem bez izņēmuma noteikti jāievēro prasība par minimālās darba algas apmēru (70 latu), kas nevar būt mazāks par valstī noteikto.

«Praktiskais Latvietis»

DZĪVESSTĀSTS

Livāniete ZENTA LASMANE ir cilvēks, kas apveltīts ar apskaužamu optimismu un dzīves mīlestību. Savulaik viņa strādājusi dažādos amatos Livānu stikla fabrikā, bet pašlaik ir pensijā. Taču tas nebūt nav laiks vientulībai, garlaicībai un drūmam noskaņojumam, gluži otrādi – Zentas kundzei diena ir par īsu, jo tik daudz ko gribas pagūt izdarīt sev par prieku.

Dzīve ir jāmīl, ja gribi, lai tā tevi mīl

Nesaku:

«Man iet slikti»

Kad satiekoties man paziņas jautā, kā iet, nekad nesaku, ka ir slikti, ka nav naudas vai slimība piemetusies. Vai tad sūdzoties un žēlojoties man vieglāk kļūs? Nē taču. Dažkārt pat dzirdu pārmetumu, sak, tu jau nekad nesūdzies, tev vienmēr labi. Bet man arī ir labi. Dzīvoju vienos priekos, smejoties saka Zentas kundze.

Dzimusi rīdziniece, bet nu jau daudzus gadus kā livāniete – ieprecējusies. Livānu stikla fabrikas ražošanas cehā aizritējuši nebūt ne viegli darba gadi, strādāts smagi un daudz. Izaudzināta meita un dēls, tagad Zentai Lasmanei ir prieks par četriem pieaugušiem mazbērniem. Viru nācies zaudēt, viņš miris jau pirms vairāk kā desmit gadiem, taču vientulība enerģisko pensionāri nenomāc.

Dzied baznīcas un senioru kori

Viņa ir Livānu fonda «Baltā māja» dāmu klubīņa «Gundegas» dalībniece. Pēdējā laika spilgtākā aktivitāte ir slimnieku apmeklējums Ziemassvētku labdarības akcijas laikā Livānu slimnīcā, ko organizēja pensionāru apvienība un dāmu klubīņu dalībnieces kopā ar Laimiņas sākumskolas bērniem. Dāmas cepa un rotāja piparkūkas, gatavoja muzikālus priekšnesumus, kas kopā ar bērnu darinātajiem apsveikumiem kļuva par priecīgu svētku pārsteigumu aptuveni 40 terapijas un ķirurģijas nodaļas slimniekiem. Tas bijis aizkustinošs brīdis – redzēt nevilnotu prieku līdzcilvēku acīs, kas dažādu iemeslu dēļ svētkus sagaidīja slimnīcas palātās.

Kamēr cilvēks dzied, viņš dzīvo, ir pārliecināta Zenta Lasmane, jo mūzika ir neatņemama viņas dzīves sastāvdaļa. Dziesma uzmundrina, ieliksmo prātu, sasilda sirdi, un jauns cilvēks skaisti dziedāt nemaz nevar. Tāda dziedājums klausītāja sirdi neaizkustina, tādēļ arī dziedāt vajag ar prieku. Zentas kundze dzied luterāņu draudzes kori, bet divas reizes nedēļā profesionāli trenējas senioru kora «Sendienas» mēģinājumos. Arī viņas dzīvoklī skan mūzika. Kā no rīta mostos, tā ieslēdz «Radio 2» programmu, un tā man skan visu dienu. Tik skaistas, pazīstamas, mīlas latviešu melodijas nekad neapnīk klausīties, bilst Zenta.

Dienā stundu par maz

Radio neatņem laiku arī citiem Zentas vaļaspriekiem, kā tas notīktu, skatoties televīzijas pārraidēs. Laiku atlicinot tikai «Panorāmai», un, ja anotācija sola kādu nozīmīgu sižeta pavērsienu, arī filmai «Hameleonu rotaļas». Saisītošāka par svešzemju seriāliem viņai šķiet pašas dzīve, jo 24 stundu diennaktī ir par maz, lai pagūtu īstenot savas ieceres rokdarbu

● Dzīvoju vienos priekos, saka livāniete Zenta Lasmane. Un tas nebūt nav skaļi teikts, ja vien cilvēks katrā darbā, ko dara, ieliek sirdi un atrod prieku. Dekoratīvie spilveni ar ziedu rakstiem un pie sienas redzamās glezniņas ir tikai neliela daļiņa no viņas roku darinātā.

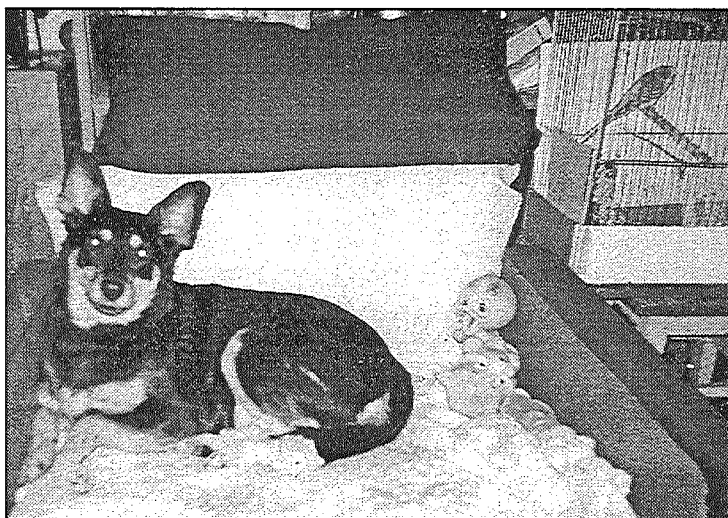
jomā. Zentas kundze rāda desmitiem dažādu adījumu, tamborējumu, krustdūrienā izšūtu spilvendrānu, sienas dekoru, glezniņu. Istabas kaktā stāv arī šujmašīna, un tā nav tikai mēbele – tiekot arī izmantota. Savukārt uz skapja augšas redzams viens no pašrocīgi darinātajiem klūdziņu pinumiem.

Spilgti dzīvē un rokdarbos

Vistuvākie pašas sirdij, šķiet, ir krāšņie izšuvumi, kam pēdējā laikā tiek atlicināts visvairāk stundu. Mīļākie motīvi gleznajos spilvenos ir puķes un dzīvnieki, īpaši suņi. Izšuvumam par pamatu tiek ņemts visvienkāršākais maīsa audums ar parupjām «acīm». Dekoratīvā spilvena kompozīcija vispirms tiek uzņemta uz papīra un tikai tad pārnesta uz auduma. Tad ar piemērotas krāsas diegiem top rozēs, atraitnītes, neaizmirstules un margrietīņas. Labāk par mēļiem pasteltoņiem Zentas kundzei patīk spilgtie krāsu toņi – sarkans, rozā, sulīgi zaļš, zils un dzeltens. Viņa smeļ, ka arī dzīvē mīlot spilgtumu un krāsainību, pat ikdienas apģērbā netiek tumšas nokrāsas.

No vecā top jauns

Krāsainās dzijas picītes un diegu spolītes pensionāre nevarot atļauties pirkt rokdarbu veikalos, rocība par mazu. Taču izeja ir rasta. Zenta rāda kastītes, kurās glabājas pa krāsām sašķiroti adījumu un smalku audumu gabaliņi, kas tiek rūpīgi izārdīti un satīti kamoliņos. Smalkākie pavedieni tiekot likti kopā pa vairākiem, līdz ir iegūts šūšanai vajadzīgais pavediena rupjums. Šis darbs prasa apbrīnojamu pacietību, taču pen-

● Suņu meitenei Musītei ir pašai savs divāniņš un iemīlotas gumijas rotaļlietas. Suņukam asti pagriezījis gaišzila papagailis ar stāžu, kurš jau paguvjis kļūt par atraitni. Foto: G.Kraukle

sionāre ar sajūsmu stāsta, kā viņu iejūsmo rokdarba radīšanas prieks, kad uz neizteismīgā maīsa auduma veidojas skaista glezna. Savā laikā kultūras namā rīkotas izstādes, kurās ar saviem darbiem piedalījusies arī Zenta Lasmane, tagad gan reti rodotos iespēja darinājumus izstādīt interesentu apskatei. Tomēr ne jau izdevība izcelties vai pārdot savus izšuvumus spārno rokdarbnieci, bet gan iespēja īstenot daļiņu no kādas vēl nepiepildītas pašas izdomātas vai žurnālā noskatītas ieceres.

Nedarīt pāri vājākajam

Svētku reizēs savus rokdarbus Zenta dāvina tuviniekiem. Jau tapšanas procesā esot zināms, kam dāvana tiks, un attiecīgi par šo cilvēku arī domātas labas domas. Tas ir kā iekodēt veiksmei un aizsardzībai, jo katra lieta nes līdzīgu savu enerģiju. Šajā ziņā Zentas kundze ir pārliecināta, ka

viss dotais agri vai vēl pie devēja atgriežas. Īpaši bargi cilvēks sevi soda tad, ja dara pāri dzīvniekam vai bērnam, kas ir neaizsargātāks par savu pretinieku. Tē vietā stāsts par to, kā Zentas kundzes mājās nokļuva melnā suņu meitene Musīte. Pirms piecpadsmit gadiem suņuks atrasts pamests ārā, sniegā. Viņa bija lemta iznīcībai, jo nevienam nebija vajadzīga, saka Zenta, kas melno kamoliņu toreiz pieņēma savās mājās, apkopa, pabaroja un sasildīja. Ne jau uzreiz izšķīros par šādu soli, viņa atzīst. Zinājusi, ka tā ir liela atbildība, jo suns dzīvo ilgi. Pie tam, tikko bija nomiris iepriekšējais suņuks. Musīte savu saimnieci pa šiem gadiem atalgojusi ar lielu mīlestību un pieķeršanos. Viņa ir ļoti mīļmīlīga un draudzīga, nekad nevienam nav sakodusi. Pagalma bērni Musīti pastaigas reizēs sagaida ar sajūsmas saucieniem, nekad nevarot vienoties, kurš šoreiz vadās suņuku aizsīksniņas, stāsta Zenta.

Musītes lelles un papagaiļu vectētiņa spoguļi

Musītei ir pašai savs divāns, savas sedziņa un pat savas lelles – gumijas rotaļlietas. Kad griboties spēlēties, viņa noņemot kādu no tām saimniecei pie kājām, tad šujamais jāliek malā un jāpievēršas Musītei.

Esmu jau gan es savu draudzeni izlutinājusi, izvēlīga man viņa ēšanas ziņā – gaida tikai kārumus. Citi suņi ēd zupas, nesmādē to, kas paliek no saimnieku galda, bet manējā – ne, stāsta Zentas kundze.

Musītes divānam līdzās atrodas būrītis koši zilajam papagaiļim, kas pēc putnu dzīves mēriem jau ierindojams vectētiņa kārtā. Savu laik papagaiļim bija arī draudzene, taču jau labu laiku putniņš ir atraitņa kārtā. Lai kompensētu drauga trūkumu, viņam neatliek nekā cits, kā spoguļoties būrītī ievietotajos spoguļos un atgādīnāt par savu klātbūtni katram svešiniekam, kurš ienācis dzīvoklī. To papagaiļis apsveicot ar skaļiem ķercieniem.

Kopējas rūpes atalgo ar ziediem

Skatu uz ziemīgo āra ainavu neaizsedz bieži aizkari, jo Zentas kundzes vaļasprieki ir gaismu prasoši. Tāda ir ne tikai izšūšana, bet arī stādu audzēšana. Tomātu, kāpostu un puķu stādi mazdārziņam izaug turpat līdzās istabā uz palodzes, ko, pavasarim nākot, saīniece paplašina, lai podiņiem vairāk vietas. Pašai audzēt dēstus sanāk daudz izdevīgāk un lētāk nekā katru stādu pirkt tirgū. Savukārt ziemā netrūkst dārzenu ikdienas un svētku galdam, mazdārziņa lietderību pamato Zenta Lasmane.

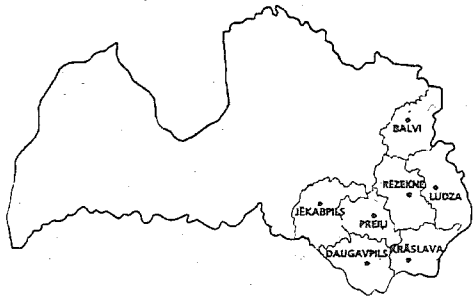
Man ļoti patīk puķes, viņa saka, īpaši rozēs, dārzā to ir vairāk kā desmit šķirņu. Ziedi netiek audzēti pārdošanai, bet tikai savam priekam. Neapraķstāmas ir tās sajūtas, kad, ienākot dārzā, tevi sveicina kāda no mīlulēm. Liekas, ka ar savu krāšņumu tās atalgo savas kopējas rūpes.

Par katru no vaļaspriekiem Zentas kundze stāsta ar sajūsmu un aizrautību balsī. Tā vien liekas, ka nekad viņu nav piemēklējušas ne nedienas, ne pārdzīvojumi. Protams, bijuši arī tie, taču ar smaīdu seją pat vismelnākā diena paiet ātrāk. Šķiroties no viesmīlīgās saimnieces, neviļus aizdomājos, kāpēc viens savas dienas vada naidā un skaudīgā sūrumā, dusmās uz visiem un visu, bet cits tās piepilda ar apbrīnojamu gaišumu un pozitīvisma lādiņu. Māka priecāties par dzīvi noteikti nav atkarīga no tā, cik katram maciņā. Varbūt tā ir šūpulī ielikta dāvana, varbūt gadiem krāta pieredze, ko pieņemts dēvēt par dzīvesgudrību.

G.Kraukle

KAIMIŅU RAJONOS

Dāvana no Adelaides

9.

Pirms Jaungada svinībām Rēzeknes 1. vidusskola saņēma lielu un ļoti vērtīgu dāvanu. Tās ir grāmatas no Austrālijas par vairāk nekā 3000 dolāriem. Šo dāvinājumu skolai sarūpēja Jāzeps Ancāns, kura sievas radi nāk no Rēzeknes. Sūtītāji ir Adelaides latviešu katoļu draudžu apvienība.

Rēzeknes 1. vidusskolas direktors Arnolds Drelings stāsta: — Dominē literatūra latviešu valodā. Daudz lielisku grāmatu varēs izmantot skolēni un skolotāji angļu valodas, bioloģijas un ģeogrāfijas stundās. Bezgala priecīgi bija vizuālās mākslas skolotāji, jo tādu šī priekšmeta pasniegšanas materiālu klāstu vienkopus reti gadās redzēt. Bērnu gara apvāršņus pavērs arī daudzās daiļliteratūras grāmatas.

«Rēzeknes Vēstis»

RĒZEKNES RAJONĀ

Dosies miera uzturēšanas misijā

Janvāra sākumā miera uzturēšanas misijā uz Kosovu Norvēģijas bruņoto spēku sastāvā devās piecu cilvēku grupa no Latvijas. Nesprāgušās muniācijas iznīcināšanas vienības sastāvā ir arī Zemessardzes 3. brigādes inženier-tehniskā vada komandieris, virsleitnants Ilmārs Apeins.

Vienības uzdevums būs neitralizēt nesprāgušo muniāciju, kā arī piedalīties ieroču izņemšanā un iznīcināšanā. Tas ir darbs, kurā I.Apeinam ir liela pieredze tepat, Latgalē – kopš 1996. gada iznīcinātais vairāki simti muniācijas vienību.

I.Apeins atzīst, ka nebija plānojis piedalīties miera uzturēšanas misijā, bet dzīvē tā iegroziņies. Sācies viss ar NATO rīkotajiem kursiem Norvēģijā 1998. gadā. Pēc tam Norvēģija uzņēmusies veidot nesprāgušās muniācijas iznīcināšanas vienību Latvijā. Tam sekoja mācību kursi Ādažos, vēlāk norvēģi piedāvāja piedalīties miera uzturēšanas misijā Kosovā. Pērnajā pavasarī Norvēģijā notika sagatavošanas kursi, kuros piedalījās arī I.Apeins. Tagad, izturējies konkursu, viņš uz pusgadu dosies uz Kosovu.

Jautāts, ko par to saka viņa ģimene, Ilmārs atbild:

— Protams, ka ģimenci nepatika, bet tāda ir karavīra dzīve. Tāds ir mans darbs.

Ilmārs Apeins nav pirmais, kurš

no ZS 3. brigādes dodas miera uzturēšanas misijā uz kādu no «karstajiem» punktiem. Kopā no brigādes pieci zemessargi jau piedalījušies misijā gan Bosnijā, gan Kosovā. Arī majors Jānis Masaļskis 1999. gada februārī un martā piedalījās EDSO misijā Kosovā. Viņš atceras, ka tolaik Kosovā bijusi ļoti sarežģīta situācija, bet reģions, kurā J.Masaļskis pildīja novērotāja pienākumus, bijis pats klusākais. Atšķirībā no I.Apeina Jāņa Masaļska uzdevums bija situācijas novērošana ciemos, uz ceļiem, kā pa tiem pārvietojas armijas daļas, policijas patruļas. Viņš apliecina, ka tajā laikā gūtā pieredze ir ļoti vērtīga, un atzīst, ja būtu iespēja, noteikti brauktu atkal.

«Rēzeknes Vēstis»

● Ilmārs Apeins no Jāņa Masaļska, kas jau pabijis Kosovā, uzzināja daudz jauna un vērtīga.

JĒKABPILS RAJONĀ

Pagastos var pietrūkt līdzekļu garantētā iztikas minimuma kompensācijai

Likums «Par sociālo palīdzību» paredz, ka pašvaldību šī gada budžetā jāieplāno līdzekļi garantētā iztikas minimuma – Ls 21 – nodrošināšanai iedzīvotājiem. Mazturīgajiem pašiem būs jāpieņem pasākumi kompensācijas saņemšanai. Tik pēc trim mēnešiem jāpārbauda situācija, ziņojot, vai nav kādas vajadzības viņu materiālajā stāvoklī. Kompensāciju varēs saņemt 9 mēnešus gadā. Sociālie darbinieki slēgs ar mazturīgo līgumu, kurā pēc pušu vienošanās minēs, kādus pasākumus viņš apņemas veikt, lai līdzdarbotos savu problēmu risināšanā, kādā veidā varēs saņemt kompensāciju. Tas nozīmē,

mē, ka šo procesu kontrolēšanai pašvaldībai būs jāpieņem papildus darbinieki.

16. decembrī Saeimā tika izskatīts un noraidīts Latvijas Pašvaldību savienības lūgums noteikt garantētā iztikas minimuma ieviešanai pārejas periodu līdz 2006. gadam. Noraidīts otrs lūgums piešķirt no valsts līdzekļiem pašvaldībai vismaz daļu vajadzīgo līdzekļu.

Noraidot lūgumu, jaunā valdība ir atklāti pateikusi, ka pašvaldībām nav ko būtēt sporta zāles, labāk, lai atbalsta mazturīgos. Bet ir ļoti daudz cilvēku, kuru nodokļi veido pašvaldības budžetu un kuri ir ieinteresēti, lai viņiem un viņu bērniem būtu šīs sporta zāles, kultūras pasākumi un citas iespējas. Valdība pašvaldības pārvērs par sociālās palīdzības iestādēm, situāciju komentē Jēkabpils domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs.

Pašvaldībās, kur 60% iedzīvotāju ir bez darba, kompensāciju

maksāšana tiešām varētu būt problemātiska. Šāda situācija varbūt veicinās pašvaldību apvienošanu, jo cilvēkiem nebūs vajadzīgas pašvaldības, kas nevar nodrošināt viņiem pienākošos naudu.

Sala dēļ patversmē vairāk iemītņieku

Janvāra sākumā Jēkabpils nakts patversmē uzturējās 11 cilvēki. Kā stāsta iestādes vadītāja Janīna Smirnova, tas ir vairāk nekā parasti, jo vidējais iemītņieku skaits ir 7-8 cilvēki. Visi iemītņieki šobrīd esot vīrieši, lai gan klientu vidū mēdz būt arī sievietes. Iemītņieku vairums esot no ieslodzījuma tikko atbrīvotie, kā arī cilvēki, kas palikuši bez dzīvesvietas parādu vai citu iemeslu dēļ. Patvērumu Jēkabpili meklē arī pagastu iedzīvotāji. Vairāki pa-

gasta padome maksā par kāda sava iedzīvotāja uzturēšanu patversmē Jēkabpili, jo pagaidām nevar nodrošināt viņu ar dzīvokli. Patversmes darbinieki saviem iemītņiekiem palīdz atrast darbu. Uzņēmēji ir atsaucīgi, neatsaka pieņemt darbā cilvēkus no patversmes. Vairums arī cenšas strādāt, ir priecīgi par iespēju kaut ko nopelnīt. Bet ir arī tādi, kas pēc pirmās algas pazūd.

Patversmes iemītņiekiem, kas atraduši darbu, dome cenšas piešķirt dzīvokli. Tāda iespēja rasta jau pieciem cilvēkiem. Patversmē var uzturēties divus mēnešus. Ja cilvēkam nav, kur palikt, vai sala laikā atļauj uzturēties arī ilgāk.

Par malu medībām informē ministru

4. un 5. janvārī Atašienes mežniecībā uz aizdomu pamata par

nelikumīgām medībām tika aizturēts rajona policijas pārvaldes Viesītes iecirkņa inspektors Jānis Teilāns un Jēkabpils cietuma priekšnieks Ivans Semjonovs.

Atašienes pagasta padomes priekšsēdētāja A.Salieniece atzina, ka minētie kungi Jēkabpils virsmežniecības redzeslokā atrodoties jau sen. Viņa izteica cerību, ka, neraugoties uz aizturēto ieņemamajiem amatiem, lietas izskatīšanā netiks radīti mākslīgi šķēršļi un abus aizturētos izdosies saukt pie atbildības.

No nošautā aļņa ķermeņa tika izņemta lode. Lai noskaidrotu, no kura ieroča raidīts šāviens, nepieciešams veikt ekspertīzi. Jācer, ka, vedot lodi uz ekspertīzi, tā netiks samainīta pret citu, sacīja A.Salieniece. Viņa piebilda, ka par notiekošo ir informējusi arī iekšlietu ministru Māri Gulbi.

«Brīvā Daugava»

BALVU RAJONĀ

Rajona zemnieki tikuši pie labiem pirkumiem

26 406 latus, izmaksāvus valsts piešķirtajās subsīdijās, saņēmuši tie Balvu rajona zemnieku saimniecību īpašnieki, kuru mērķis bija modernizēt lauksaimniecisko ražošanu, Ziemeļaustrumu reģionālās lauksaimniecības pārvaldes Balvu sektora vadītājs Pēteris Kalniņš saka, ka līdz ar šo naudu cilvēki tikuši pie labiem pirkumiem.

Sektora vadītājs stāsta, ka lielākā interese zemniekiem bijusi par traktoriem – nopirkti MTZ, T 30 markas traktori, arī augsnes apstrādes agregāti, piena dzesē-

tāji, kūtsmēsļu transportieri un izteikti daudz aizvadītāji gadā iegādāti datorkomplekti.

P. Kalniņš spriež: «Acīmredzot, zemnieki novērtējuši uzskaites un informācijas saglabāšanas nozīmi ar moderno tehnoloģiju palīdzību. Vēl īsi pirms Ziemassvētkiem uz sektoru piezvanīja cilvēki no pagastiem, lai pajautātu, vai iespējams iegādāties datorus un saņemt subsīdijas. Gada nogalē gan tas vairs nebija izdarāms.» Kopējo rajonā ienākušo subsīdiju summu lauksaimnieciskās ražošanas modernizācijai, raugoties valsts mērogā, P. Kalniņš vērtē kā ne pārāk lielu, taču tieši šīs lauciņš – tehniskā modernizācija – rajona zemniekus ir interesējusi visvairāk. Tas arī saprotams, jo iepriekš iz-

mantotā tehnika rajonā ir ļoti nolietojusies.

Pārskatot aizvadītā gada aktualitātes, P. Kalniņš uzteic zemnieku prasmi iesaistīties SAPARD projektos. Šī nauda ienāk arī Balvu rajonā. Liels sasniegums ir arī Rugāju pagasta zemnieku saimniecības «Mežmala» uzvara republikāniskajā konkursā «Sējējs 2002». P. Kalniņš: «Es vērtēju, ka kopumā rajonā nav slikti strādāts. Manuprāt, lauki ir mazāk aizauguši un lielākajām zemnieku saimniecībām ir tiešām skaisti tīrumi.»

Domājot par šogadu un plānojot turpmākos ražošanas virzienus, Balvu sektora vadītājs lauksaimniekiem vēl iesaistīties SAPARD projektos un attīstīt tūrismu. Viņa-

prāt: «Tradicionālā lauksaimniecība ilgi pastāvēt nevarēs. Mēs nespējam sacensties, piemēram, graudaudzēšanā ar citos Latvijas novados iegūtajām ražām. Panākt Zemgales vai Vidzemes novadu līmeni nez vai mums izdosies. Tad jau izdevīgāk pievērsties kam citam – akvakultūrām (zivis, vēži), dažādu zvēru audzēšanai un tam līdzīgi. Latvijā populāra kļūst, piemēram, dāmbriežu audzēšana. Gada nogalē Latvijas lauksaimniecības speciālisti pabija Vācijā, un viņu pārvestā atziņa ir, ka tūrisma nozare var būt ļoti populāra un izdevīga arī mūsu valstī.

Ir saprasts, ka Latvijā, sevišķi Latgales rajonos, tradicionālā lauksaimniecība ienākumus nenodrošina, ka gandrīz jau beigusies

arī mežizstrāde, taču atbildi uz šobrīd tik svarīgo jautājumu, ar ko tad īsti nodarboties, nespēj dot neviens.

Grēkus izsviež pa logu

Rekavas vidusskolas 10. klase vienā no pēdējām audzināšanas stundām atbrīvojās no visa tā, kas traucējis aizejošā gadā. Katrs skolēns uz lapas uzrakstīja sliktos darbus, negatīvās īpašības, aizvainojumus un strīdus. Pēc tam visas lapiņas tika iznīcinātas sadedzinot. Klases vecākajam bija tas gods pelnus izsijāt ārā pa logu, lai vējš tos aizpūš kaut kur tālu, tālu prom.

«Vaduguns»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Kā nenokļūt sniega gūstā

Izkustoties no vietas dziļā sniegā, gaita jāuzsāk lēnām un vienmērīgi, pēc iespējas izvairoties no buksēšanas. Ja uz priekšu tālāk tikt nevar un dzenošie riteņi tikai ierokas sniegā, labāk pakāpies atpakaļ un tikt ārā ar ieskrējieni. Ja atpakaļgaitā auto iestieg, jāizmanto iesūpošanas paņēmieni.

Dziļā sniegā ļoti efektīvas ir pretslidēšanas ķēdes, kuras jāliek uz velkošajiem riteņiem. Pieejamāko modeļu ķēžu komplekts maksā 20 latus.

Auto jāmil arī ziemā

Brrr! Rīti tik auksti, arvien grūtāk pielekt... Tā radio-reklāmā sūdzas kāds automobilis, kuram saimnieks piedāvā superīgu degvielu. Taču vēl labāk ir tad, ja savam transportlīdzeklī esam sarūpējuši ne tikai kvalitatīvu degvielu, bet arī gādājuši, lai pašiem braukšana pa sniegainajiem ceļiem būtu ērta, silta un droša.

Vasaras riepas pret ziemas riepām jānomaina ne tikai tādēļ, ka no 1. decembra bez tām nevar iziet tehnisko apskati vai to prasa ceļu satiksmes noteikumi. Arī apdrošināšanas kompānijas pret ziemas riepu nomainītu izturības nopietni, tāpēc uz apdrošināšanas atlīdzību pēc avārijas varat nerēķēt, ja brauks ar sezonai neatbilstošām riepām.

Ziemas riepu priekšrocība ir to rupjais protektors. Šāda protektora rievās tik ātri nepieķep ar sniegu un riepa nekļūst gluda un slidoša. Bez tam ziemas riepu gumijs ir mīkstāks un aukstā laikā tas nekļūst cietas.

Speciālisti secinājuši, ka labākas tomēr ir ziemas riepas bez radzēm. Ja tomēr uzliktas jaunas radžu riepas, nav ieteicams mīt gāzes pedāli grīdā. Riepās jāpiebrauc vismaz pārsimt kilometrus, jo radzēm jāiesēstas savās vietās. Nedrīkst aizmirst nopirkt uzlīmi, kas brīdina pārējos braucējus par jūsu automobiļa radžu riepām.

Ziema ir laiks, kad tumsa iestājas daudz ātrāk, tāpēc jāparūpējas, lai auto priekšējie lukturi ne tikai spīdētu, bet arī apgaismotu ceļu. Lukturi obligāti jānoregulē arī pēc ziemas riepu uzlikšanas. Tās parasti ir augstākas par vasaras rie-

pām, tāpēc pastāv iespēja, ka apzīlbināsiet pretimbraucējus.

Vasarā lietotā eļļa aukstumā sabiezē. Ziemai paredzētā smērviela salā nesabiezē, jo tā pati par sevi ir šķidrāka nekā vasaras eļļa. Atcerieties, ka labi būtu nomainīt arī eļļas filtru.

Ziemā ceļus pamatīgi kaisa ar smiltīm un sāli, kas sniegu pārvērš dubļos, bet tie no pretimbraucošo automobiļu riteņiem uzšļācas uz jūsu auto vējstikla. Labi, ja neesat aizmirsuši nomainīt logu mazgāšanas šķidrumu. Tiesa, arī tas sasals, bet tad jābūt neredzēti bargām ziemām.

No rītiem neķerieties plikām rokām raust sniegu no automobiļa logiem, bet laikus iegādājieties skrāpi. Ar to vieglāk padosies arī zem sniega esošā ledus noņemšana. Atcerieties, ka par visām varītēm nokasīt ledu nav ieteicams, — saskrāpēsiet stiklu.

Daudziem būs gadījies ziemā saskarties ar tādu problēmu kā salā neatveramas mašīnas durvis.

Tās ir piesalušas pie durvju blīvgumijām. Noteikti nopērciet silikona šķidrumu, kas domāts gumiju ieziešanai. Var iztikt arī ar vectēvu metodēm — durvju gumijas nosmērēt ar parafinu.

Latvijā laika apstākļi ir nepastāvīgi. Ja pa dienu snieg slapjš sniegs, bet naktī salst, slapjš sniegs slēdzēnē noteikti būs sasalis, tāpēc atslēgu tajā nedabūsi. Katrā degvielas uzpildes stacijā nopērkamas īpašas eļļas durvju slēdžu atkausēšanai.

Lai cik pārliecināti jūs būtu par savām braukšanas spējām, aukla un piepipētājs bagāžniekā tomēr dos papildu drošības sajūtu. Ja grāvi neiekļūsi pats, varbūt kādam citam palīdzēsiet. Noderēs arī akumulatora iedarbināšanas vadi. Kad akumulators tukšs, auto var iedarbināt tikai ar palīdzību no malas, ar vadiem sava akumulatora spaiļus savienojot ar cita auto akumulatora spaiļiem.

(Pēc Latvijas preses materiāliem)

Pierobežas joslā nepieciešama caurlaide

1. janvārī stājās spēkā jaunie Latvijas Republikas MK «Pierobežas režīma un pierobežas joslas režīma noteikumi». Pierobežas joslas režīma papildu kārtība ir spēkā pierobežas joslā gar Latvijas Republikas – Krievijas Federācijas valsts robežu un Latvijas Republikas – Baltkrievijas Republikas valsts robežu.

Pierobežas joslas režīma papildu kārtība nosaka, ka personām, kuras ir sasniegušas 15 gadu vecumu, uzturoties pierobežas joslā, kā arī amatpersonām, veicot dienesta pienākumus pierobežas joslā, papildus personu apliecināšanai jānodrošina dokumentam ir nepieciešama speciālā caurlaide jeb atļauja.

Caurlaide nepieciešama šādos pierobežas pagastos: Daugavpils rajona Skrudalienas, Salienas, Dēmenes pagastā; Krāslavas rajona Šķaunes, Pasienas, Ķepovas, Robežnieku, Indras, Piedrujas, Kaplavas pagastā.

Personām izsniedz pastāvīgās un terminētās caurlaides. Pastāvī-

go caurlaidi ir tiesīga saņemt persona, kurai minētajā teritorijā pieder nekustamais īpašums. Lai saņemtu pastāvīgo caurlaidi, nepieciešams iesniegums Valsts robežsardzes Galvenajā pārvaldē vai Valsts robežsardzes teritoriālajā struktūrvienībā.

Daugavpils pārvaldes apsardzības rajonā iesniegumus pieņem Daugavpilī, A.Pumpura ielā 105 b; imigrācijas dienesta Krāslavas uzraudzības rajonā Krāslavā, Brīvības ielā 15, 2. kabinetā; imigrācijas dienesta Preiļu uzraudzības rajonā Preiļos, Talsu ielā 2, 414. kabinetā un Daugavpils pārvaldes teritoriālajās struktūrvienībās.

Terminēto caurlaidi ir tiesīga saņemt persona, kurai ir nepieciešams uzturēties pierobežas joslā. Lai saņemtu terminēto caurlaidi, persona raksta iesniegumu Valsts robežsardzes Galvenajai pārvaldei vai Valsts robežsardzes teritoriālajai struktūrvienībai. Iesniegumā jānorāda ie-

mesls, kādēļ personai ir radusies nepieciešamība uzturēties pierobežas joslā. Norādītā iemesla pamatošību izvērtē Valsts robežsardzes amatpersona, kura ir tiesīga pieņemt lēmumu par speciālās caurlaides izsniegšanu. Speciālo caurlaidi izsniedz bez maksas.

Pastāvīgā caurlaide ir derīga, kamēr personai minētajā teritorijā pieder nekustamais īpašums. Terminētā caurlaide ir derīga līdz tajā noteiktajam datumam.

Personām, kurām šo noteikumu spēkā stāšanās dienā pieder nekustamais īpašums, kas atrodas pierobežas joslā, speciālā caurlaide jāizņem līdz 2003. gada 31. martam.

Speciālā caurlaide nav nepieciešama gadījumos, ja persona ir deklarējusi dzīvesvietu pierobežas joslā, persona pārvietojas pa valsts autoceļiem, kas šķērso pierobežas joslas teritoriju nenogriežoties no tiem, un gadījumos, kad amatpersona veic dienesta pienākumus.

POLICIJAS ZIŅAS

Īssavienojuma dēļ nodega kūts

6. janvārī Sutru pagastā izcēlās ugunsgrēks, kura rezultātā nodega 1927. gadā dzimušajai Varvārai piederošā kūts 80 kvadrātmetru platībā. Iespējamais aizdegšanās iemesls var būt īssavienojums elektrovados.

Pārkurināja krāsni

7. janvārī ugunsgrēks izcēlās Stabulnieku pagastā. 1965. gadā dzimusi Ilga kurināja krāsni, kas neatbilda ugunsdrošības noteikumiem. Izcēlās ugunsgrēks, kura laikā aizdegās viņai piederošās saimniecības ēkas. Materiālo zaudējumu apjoms tiek noskaidrots.

Nodega dzīvojamā māja

7. janvārī Silajāņu pagastā nodega dzīvojamā māja, kas pieder 1938. gadā dzimušajam Dionisijam. Ugunsgrēkā gāja bojā pats mājas saimnieks. Ugunsnelaimes iemesls tiek noskaidrots.

Nozaga elektrības vadus

9. janvārī Pelēču pagastā no elektropārvades līnijas tika nozagti alumīnija vadi 227 metru garumā. Nodarīts materiālais zaudējums 109 latu apmērā.

Apzagts dzīvoklis Līvānos

Preiļu rajona policijas pārvaldē saņemta informācija par to, ka 10. janvārī Līvānos, izņemot loga stiklu, zagļi iekļuvuši 1961. gadā dzimušās Nadeždas dzīvoklī. No turienes paņemts televizors, magnetofons, ikona. Saimniecei nodarīts materiālais zaudējums 160 latu apmērā.

Nejauši apskādēja automašīnu

10. janvārī Rušonas pagastā, Preiļu elektrotīklu rajona darbiniekiem veikot stabu izkraušānu no traktora MTZ-82, viens no elektrības stabiem uzkrīta uz netālu stāvošās automašīnas Hon-

da, kas pieder 1966. gadā dzimušajai Lilitai. Negadījuma rezultātā tika bojāta automašīna. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Gribēja samainīt viltotu naudu

10. janvārī Līvānos bārā «ASL» kāda persona mēģināja samainīt desmit latu banknoti, kurai bija acīm redzamas viltojuma pazīmes.

Izsists logs veikalam

11. janvārī Preiļos veikalam «Vēlreiz» nezināmi ļaundari izsītuši loga stiklu. Veikala īpašniekiem nodarīts materiālais zaudējums 25 latu apmērā.

Avārija uz slidena ceļa

12. janvārī uz Preiļu apvedceļa Kalna ielā notika satiksmes negadījums. 1955. gadā dzimušais Viktors, vadot automašīnu Māda-323 pa slidenu ceļu, netika galā ar transportlīdzekli un iebrāca pretējā joslā, kur sadūrās ar automašīnu UAZ-451. Bojātas abas automašīnas. Satiksmes negadījumā cieta Mazdas vadītājs un pasažieris, kuri ar traumām nogādāti Preiļu slimnīcā. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Izņemti 80 litri alkohola

12. janvārī Rušonas pagastā 1963. gadā dzimušais Modris ar automašīnu Ford Mondeo veda 80 litrus nezināmas izcelsmes caurspīdīga šķidruma, kam bija izteikta pašbrūvēta degvīna smarža. Šķidrums bija saliets divu litru pudelēs. Nezināmas izcelsmes šķidrums tika nosūtīts uz ekspertīzi.

Huligāns dienesta viesnīcā

6. janvārī Jaunaglonas arodvidusskolas dienesta viesnīcā 1966. gadā dzimušais Aleksandrs veica huligāniskas darbības, par ko tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Igaunu automehāniķis izdzen ļaunos garus no spēkratiem

Automašīnu, tāpat kā jebkuru citu cilvēka lietotu priekšmetu, var ietekmēt ļaunie gari, uzskata automehāniķis Enns, kas strādā kādā Igaunijas vidienes pilsētā. Laikā, kad bija populāri interesēties par lidojošajiem šķīvīšiem un citām paranormālām parādībām, cilvēki pat pierakstījušies rindā, lai Enns no viņu spēkratiem izdzītu ļaunos garus, vēsta laikraksts «SL Ohtuleht». «Tagad šādu klientu ir mazāk, ļaudis ir kļuvuši praktiskāki un materiālistiskāki,» atzīst Enns. Lai izdzītu ļaunos

garus, viņš ņem diegā iesietu bumbiņu un sāk burties zem motora pārsega, meklējot kritiskās vietas. «Viss ir atkarīgs no cilvēka apziņas. Ja tikai cilvēki saprastu, kāds spēks ir viņu domai un vārdam. Ja, piemēram, automašīna neiet, kā vajag, nav jēgas tai spert ar kāju. No tā būs tikai sliktāk,» skaidro mehāniķis garu izdzinējs. Viņš iesaka īpašniekiem biežāk paglaudīt un uzslavēt savus braucamrīkus.

«Diena»

SPORTS

Turpinās dambretes čempionāts

Sestdien, 11. janvārī par dambretes 4. kārtas uzvarētājiem Livānu novadā kļuvi Alfons Jēkabsons, Artūrs Demidovs un Jānis Rudzāts.

Konkurss «Uzzīmē «Volejbumu»!»

Latvijas Skolu sporta federācija (LSSF) sadarbībā ar Latvijas Volejbola federāciju izsludina zīmējumu konkursu «Uzzīmē «Volejbumu»!».

Kā informē Latvijas Skolu sporta federācijas projektu koordinators Tālvāldis Kronbergs, zīmējumu konkursa «Uzzīmē «Volejbumu»!» mērķis ir veicināt skolēnu un jauniešu interesi par volejbolu kā par demokrātisku un

visiem interesentiem praktizējamu sporta veidu, kā arī noskaidrot labākos zīmējumu pamatskolas un vidusskolas vecuma grupās. Uzvarētāju zīmējumi tiks izmantoti sporta spēļu «Volejbums» diploma un plakāta noformējumam. Bez tam konkurss mērķis ir veicināt interesi un popularizēt Latvijas Skolu sporta federācijas sadarbībā ar Latvijas Volejbola federāciju kopīgi organizētās sporta spēles volejbolā «Volejbums», kas laikā no 17. maija līdz 25.

augustam notiks jau sesto reizi 12 posmos ar finālu.

Konkursā var piedalīties pamatskolu un vidusskolu audzēkņi un jaunieši (vecumā no 10 līdz 18 gadiem). Dalībniekiem jāiesūta zīmējums A4 formātā. Uzvarētāji saņems Latvijas Skolu sporta federācijas, Latvijas Volejbola federācijas un sponsoru balvas. Sporta spēļu «Volejbums» laikā tiks organizēta konkursa godalgoto zīmējumu ceļojoša izstāde spēļu norises vietās.

Darbi vērtēšanai iesūtāmi līdz 7. martam. Konkursa rezultāti tiks paziņoti līdz 1. aprīlim. Zīmējumi jāiesūta LSSF, Annas ielā 2, Rīgā, LV-1001 ar norādi «Konkursam» (Tālvāldim Kronbergam). Tālrunis 7372295.

Lai izvairītos no pārpratumiem konkursa darbu vērtēšanas laikā, organizatori aicina visus interesentus saņemt konkursa nolikumu pa elektronisko pastu: lssf@apollo.lv

L.Rancāne

Livānos noteiks gada laureātus sportā

17. janvārī Livānu novada kultūras centrā tiks izsludināti novada aktīvie sportisti. Sporta un veselības pasākumu organizatore Māriete Vilcāne informēja, ka apbalvošanai tika izvirzītas piecas nominācijas: I – sporta laureāts; II – apbalvojums (naudas balva) par izcilēm sasniegumiem sportā; III – treneri, sporta skolotāji, IV – sporta atbalstītāji, V – Livānu goda sportists.

Sporta laureāts 2002

Par sporta laureātiem vieglākā atzīti sportisti Evita Lūgale, kura izcīnīja 3. vietu valsts skolēnu 55. sporta spēļu sollēkšanā, un Sandis, kurš ieguvis 3. vietu Latvijas Jaunatnes sporta meistersacīkstēs 300 m barjerskrējiņā.

Kikboksā labākos rezultātus sasnieguši Otto Kovči, izcīnot 2. vietu, Ēriks Džeiriņš, izcīnot 2. vietu, un Andrejs Lobrehts, izcīnot 3. vietu 6. atklātajā Latvijas kikboksā čempionātā.

Tekvondo laureātu godā šogad iekļuvi Markels Jefremovs par 1. vietu 4. bērnu un jauniešu Latvijas tekvondo sporta spēlēs, Iveta Šalkovska (1. vieta), Jānis Cirsis (1. vieta), Anna Badjaka (2. vieta), Agnese Mazule (2. vieta), Guntis Jurāns (2. vieta), Sandis Liepiņš (2. vieta), Reinis Jačmenkins (3. vieta).

Tūrisma sporta laureāta nosaukumu par sasniegumiem 55. skolēnu sporta spēlēs, kur kopvērtējumā C grupas komanda ieguva 1. vietu, izcīnījusi Kristīne Valaine, Maija Vanaga, Liāna Dzene, Kristīne Sergejeva, Ainis Veigurs, Kristaps Daugavietis un Edgars Nešpors.

Savukārt B grupas komanda izcīnījusi 3. vietu valstī, tajā startēja Zane Strode, Zane Vaivode, Klinta Vanaga, Kaspars Vanags, Jānis Vanags, Kaspars Svirskis, Ingars Jančevskis.

Dambretē labākos rezultātus uzrādījuši Kristaps Kārkliņš, Lauris Kārkliņš un Ieva Smirnova, izcīnot 1. vietu 55. sporta spēlēs dambretē starp 1988./1989. gadā dzimušajiem. Savukārt Mikus Kārkliņš, Artūrs Demidovs un Arta Apša šajās sacīkstēs izcīnīja 2. vietu 1990./1991. gadā dzimušo sportistu konkurencē.

Sporta deju absolūtie novada laureāti ir Romāns Sičevs (1990. g.) un Ļubova Masļakova (1992. g.), kas ieguva 1. vietu 21. starptautiskajās sporta deju sacensībās «Gadu mija» E-4 grupā.

26 sportistiem prēmijas

Par izcilēm sasniegumiem 2002. gadā dažādos sporta veidos pašvaldības apbalvojumu – naudas prēmiju saņēms 26 sportisti:

✓ Jānis Grāveris – par 3. vietu Eiropas čempionātā Čehijā tekvondo spēka testā un audzēkņu sasniegumiem – Ls 60;

✓ Kristaps Jankovskis – par 1. vietu Latvijas junioru čempionātā kārtslēkšanā – Ls 30;

✓ Kaspars Sondors – par 2. vietu 7. atklātajā Vācijas tekvondo čempionātā – Ls 25;

✓ Roberts Mazulis – par 1. vietu 4. bērnu un jauniešu Latvijas tekvondo sporta spēlēs – Ls 25;

✓ Romāns Smirnovs – par 2. vietu Latvijas tekvondo pieaugušo čempionātā – Ls 20;

✓ Andrejs Goldovs – par 1. vietu Latvijas kikboksā čempionātā – Ls 25;

✓ Jānis Māsāns – par 3. vietu Latvijas čempionātā vieglatlētikā lodes grūšanā – Ls 20;

✓ Līga Švirkste – par 2. vietu Latvijas junioru čempionātā tāllēkšanā – Ls 20;

✓ Gunārs Mikulis – par 1. vietu 39. Latvijas veterānu sporta spēlēs vieglatlētikā 10 km sološanā – Ls 20;

✓ Māriete Vilcāne – par 1. vietu 39. Latvijas veterānu

sporta spēlēs vieglatlētikā tāllēkšanā – Ls 20;

✓ Raimunds Beginskas – par veiksmīgiem startiem Latvijas izlases sastāvā ratiņbasketbolā – Ls 20;

✓ Igors Znotiņš – par 2. vietu Latvijas kikboksā čempionātā – Ls 15;

✓ Vija Māsāne – par 2. vietu 39. Latvijas veterānu sporta spēlēs vieglatlētikā tāllēkšanā – Ls 15;

✓ Juris Jansons – par 2. vietu Latvijas čempionātā maratonskrējiņā – Ls 15;

✓ Anna Ivbuļe – par 2. vietu 39. Latvijas veterānu sporta spēlēs vieglatlētikā lodes grūšanā – Ls 15;

✓ Aleksandrs Jefremovs – par 3. vietu 7. atklātajā Vācijas čempionātā tekvondo – Ls 15;

✓ Gunta Jaudzema – par 2. vietu 39. Latvijas veterānu sporta spēlēs dambretē – Ls 15;

✓ Jānis Klaužs – par 2. vietu Eiropas strādājošo sporta spēlēs volejbolā – Ls 15;

✓ Ruslans Alijevs – par 3. vietu Latvijas kikboksā čempionātā – Ls 10;

✓ Jānis Daugavietis – par 3. vietu 39. Latvijas veterānu sporta spēlēs dambretē komandu vērtējumā – Ls 10;

✓ Ilmārs Visockis – par 3. vietu 39. Latvijas veterānu sporta spēlēs dambretē komandu vērtējumā – Ls 10;

✓ Alfons Jēkabsons – par 3. vietu 39. Latvijas veterānu sporta spēlēs dambretē komandu vērtējumā – Ls 10;

✓ Edvīns Rusiņš – par 3. vietu 39. Latvijas veterānu sporta spēlēs dambretē komandu vērtējumā – Ls 10;

✓ Aivars Cirsis – par 3. vietu 39. Latvijas veterānu sporta spēlēs novusā – Ls 10;

✓ Jāzeps Lazdāns – par audzēkņu sasniegumiem – Ls 25;

✓ Iosifs Kovči – par audzēkņu sasniegumiem – Ls 15.

Godina trenerus un sporta skolotājus

Ikviena sportista panāku-

mumu pamatā ir arī trenera darbs, jo viņi ir tie, kas neskaita stundas un neželē enerģiju jaunu talantu kalidnāšanai, tādēļ apbalvojumus saņems arī sporta pedagogi: Jānis Grāveris, Iosifs Kovči, Jāzeps Lazdāns, Vjačeslavs Grigorjevs, Māriete Vilcāne, Ineta Smiļskalne, Arnis Strautāns, Valdis Čingulis, Margarita Smirnova, Solvita Ziemele, Jānis Auzāns, Ivars Kivlenieks, Anna Vaivode, Pēteris Liepnieks, Ēvalds Platacis, Silvija Jakimova, Larisa Carjova, Ilona Tēraude, Aleksandrs Kručiņš, Viktors Lemešs un Aigars Vanags.

Sporta atbalstītāji – uzņēmēji

Viņu skaits ir ļoti liels, taču sistemātisku palīdzību sportistiem sacensību organizēšanā un iespēju nodrošināšanā, lai piedalītos tuvākos un tālākos mačos, 2002. gadā sniegusi SIA «Anda Optec», SIA «RNS-D», a/s «Latvijas Unibanka» Preiļu filiāle, SIA «Lettglas» un SIA «Adugs», kā arī individuālie sponsori Ernests Rusiņš, Aivars Dzenis un Aivars Cirsis.

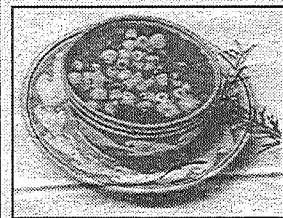
Sporta slavenības – Livānu goda sportisti

Goda sportista tituls katru gadu tiek pasniegts citā sporta veidā – šogad basketbolā. Par paveikto basketbola attīstīšanā un sportiskajiem sasniegumiem, kuri Livānu vārdam liek skanēt valstī un pasaulē, tituls «Livānu goda sportists» tiks piešķirts Nikolajam Romanenko, Guntim Endzelim un Raimondam Vaikulim. Tiks godināts arī sportists Gunārs Mikulis sakarā ar 50 aktīvajā sportā pavadītiem gadiem. Sportistu ballē 17. janvārī tiks demonstrēta arī filma «Sporta notikumu izlase 2002».

G.Kraukle

INTERESANTI

Pēc zupas patēriņa vērtē nabadzības līmeni valstī

Pasliktinoties ekonomiskajam stāvokli, vācieši aizmirsuši vārīt cūku ribiņas ar skābētiem kāpostiem un tagad ēd vairāk zupas.

Statistika liecina, ka Vācijas pārtikas rūpniecībā valda stagnācija, toties zupu sektors palielina ieņēmumus, un tika prognozēts, ka tā realizācijas apjoms 2002. finanšu gadā sasniegs rekordlielu skaitli – 550 miljonus dolāru (329,4 miljoni latu). Zupu popularitātes pieaugums tiek saistīts ar cenu paaugstināšanos pēc eiro ieviešanas, kā arī ar vāciešu aizvien pieaugošajām rūpēm par savu veselību.

Ar kukuļdošanu cenšas dzemdību namā iemaiņīt meitu pret puiku

Rumānijā kāds jaunais tēvs centies piekukuļot medmāsiņas, lai samainītu savu jaundzimušo meitu pret svešu puiku.

Vīrietis vienmēr esot gribējis dēlu, turklāt meitas izmaksājot dārgāk. Ar šādiem argumentiem viņš atteicies vest sievu un meitu mājās no slimnīcas un lūdzis dot viņam citu zīdaiņi.

«Vīrietis vērsās pie mums ar šādu neparastu prasību, bet mēs nevarām samainīt bērnus pat tad, ja viņu vecāki būtu ar mieru,» teica slimnīcas ārsts Stedans Busuranu.

Mānija uz supermodeli noved trako namā

Kāds bez darba palicis celtnieks, kas gadiem ilgi jūsmojis par vācu supermodeli Klauđu Siferi un vēlējis to precēt, nozadzis 124 laulības gredzenus 57 tūkstošu eiro (35 tūkstoši latu) vērtībā.

«Man vajadzēja tik daudz gredzenu, lai viņa varētu no tiem izvēlēties. Turklāt nebija pārliecināts par isto izmēru,» vēlāk tiesā sacīja 32 gadus vecais Hulio S. Viņš pastāstīja, ka sākotnēji vēlējis nozagt kādas trīs četras kāzu kleitas, taču salonā bijusi pārāk liela burzma, un viņš nolēmis iegriezties juvelierizstrādājumu veikalā.

Berlīnes tiesa vīrieti atzina par bīstamu sabiedrībai un piesprieda ārstēšanos psihiatriskajā kliniķā.

Peļu pautiņi – zāles pret neauglību

Par vienu no populārākajiem Taivānas ēdieniem kļuvis maltīte, kas gatavota no peļu tēviņu dzimumorgāniem, jo vietējie iedzīvotāji uzskata, ka tie palīdz ārstēties no neauglības.

Masveida aizraušanās ar grauzēju reproduktīvajiem orgāniem sākusies pēc tam, kad pieci laulātie pāri, kuri cietuši no neauglības, atklājuši noslēpumu, kā viņi tikuši pie bērniem. Izrādās, laulātie ēduši ēdienus, kuru sastāvdaļa bijusi minētie grauzēju orgāni.

Par bīstamām precēm

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs Latvijas tirgū ir atklājis bīstamu preci: sveces «Classic Formal», kuru lietošana ir bīstama, jo tās neatbilst vispārējām drošuma prasībām. Svecei degot izdalās kvēpi, un no tās krīt degoši dakts gabali, kuri var izraisīt degošu materiālu uzliesmošanu. Sveces degšanas ilgums ir 48 minūtes, kas neatbilst uz iepakojuma norādītajam degšanas ilgumam 6-8 stundas. Ražotājsvalsts Ķīna, ražotājuzņēmums Eastern Ocean Pty Ltd.

Sveces ir konusveida, vītas, tumši sarkanās ar sīkiem spīguļiņiem sarkanā krāsā. Četras sveces iepakotas trapeceveida kartona kārbā. Uz kārbas uzraksts: «Classic Formal» Drippers 25 cm Fragrant Dinner Candles. Approx burning time 6 to 8 hours».

Ko jūs atceraties par barikāžu laiku?

Andris Vaivods, uzņēmējs:

— Tas bija lielu pārmaiņu laiks. Valdība neziņa, kas notiks turpmāk, kāda būs politiskā situācija. Biju vairāk aizņemts ar personīgo dzīvi, jo tikko biju beidzis vidējo mācību iestādi, sāku strādāt. Man vajadzēja iet dienēt. Izvēlējos alternatīvo dienestu. Atceros, ka daudzi mani vecākie darbabiedri devās uz barikādēm. Uzskatu, ka tas bija pareizi.

Rita Strode, Nevalstisko organizāciju atbalsta centra darbiniece:

— Es tolaik mācījos skolā Aizkrauklē. Uzmaniģi sekojām līdz notikumiem, sevišķi omoniešu brutālajai darbībai Lietuvā. Bijām vēl pārāk jauni, lai par istam saprastu notiekošo. Taču šodien liekas, ka informācijas par barikāžu laiku ir maz, un šos cilvēkus piemin tikai reizi gadā, janvārī.

Konstantīns Kuzmins, pensionārs:

— Barikāžu laikā strādāju Rīgas taksoometru parkā. Mums katru dienu bija jāiet uz darbu. Braucu ar taksi pa Rīgas ielām un vēroju notikumus. Tā laika izjūtas grūti aprakstīt. Mainījās iekārta, mainījās valdība, biedēja neziņa. Vai tagad ir tāda dzīve, par kādu toreiz cilvēki sapņoja? Grūti pateikt. Man ir pensija, iztikt var. Varbūt ar laiku būs vēl labāk.

Ēriks Salinieks, autoservisa darbinieku vadītājs:

— Pats piedalījies barikāžu aizstāvēšanā Zaķusalā. Uz Rīgu devos kopā ar darbabiedriem no siera rūpnīcas. Bija tāda sajūta, kā dodoties karā. Diemžēl bija arī tādi cilvēki, kas šos braucienus uzņēma kā tādus, kuru laikā iespējams pakļēties pa Rīgu savās darišanās. Bet vairs tomēr palika uz barikādēm, jo uzskatīja to par savu pienākumu. Ir arī tādi cilvēki, kas toreiz uz barikādēm atteicās braukt, bet tagad ir gudri runātāji, kā būtu darījuši to vai to. Esmu saņēmis 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi. Arī šodien es ietu uz barikādēm, ja būtu tāda vajadzība, jo Savienības sastāvā dzīvot negribu.

Valentīna Livdāne, pensionāre:

— Tolaik strādāju komunālajā saimniecībā. Atceros, ka uz barikādēm devās mūsu organizācijas priekšnieks. Arī mans dēls, kas tolaik strādāja Rudzātās, kopā ar sievu devās uz barikādēm. Mazbērni palika pie manis. Ļoti pārdzīvoju par savējiem, televīzijā sekoju līdz notikumiem.

L.Rancāne
Foto: M.Rukosjevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Vecāki!

Rīgas mācību centrs organizē Preiļos datoru kursu bērniem no 5 līdz 11 gadiem.
Programmā: datorgrāfiķa, izglītojošas spēles, internets (32 stundas).
Pirmā nodarbība 21. janvārī plkst. 17.00 Preiļu 1. pamatskolā (Daugavpils ielā 34).
Uzziņas pa tālr. 5322084, 9465645.

Sieviešu gatavo apģērbu vairumtirdzniecības bāze aicina uz sadarbību uzņēmumos.

Piedāvā labāko ražotāju preci. Strādā pēc pasūtījuma ar katru uzņēmumu individuāli.
Adrese: Daugavpils, Lāčplēša ielā 14a.
Tālr. uzziņām 6776506.

Iepērk apses zāgbaļķus
Ø no 25 cm 12 - 18 Ls/m³
Samaksa tūlītēja.
T. 9454553; 9236083

Z/s «Ares» iepērk aitas, piena teļus, teles, bullus, govus un zirgus.
+12%, +18% kompensācija.
Formē subsidijas.
Tālr. 55658, 6215712.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.

Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 44179, 9161121.

SIA «Kārlis Viens» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas kautsvārā.
Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).
Formē subsidijas.
Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.

Pārdod

lietotus rakstāmgaldus, portatīvo rakstāmašīnu «Erikson». Tālr. 9410288;
cinkotu žoga sietu (augstums 1,5 m, garums 10 m, 8 ruļļi). Tālr. 9173439;
dzīvojamā māju Jēkabpilī un zemi 13,2 ha 12 km no Jēkabpils. Tālr. 6514722, 6344771;
graizījumus, melasi. Tālr. 6815228;
sienu rulonos (timotiņš). Tālr. 34579;
siena, graudu dzirnavas, lopbarības miltus, kviešus, Tālr. 5323076 vakaros;
piano. Tālr. 5221338;
VW Jetta (1987., ļoti labā kārtībā). Tālr. 6719701;
Nissan-Sunny (1995., balta, ideālā stāvoklī, 2400 \$). Tālr. 6391854.

Pērk

ārzemju automašīnas līdz Ls 150. Tālr. 9898903;
vecus motociklus (ražotus līdz 1960. g.), M-72 un K-750 jaunas rezerves daļas. Tālr. 9293074, 9432037.

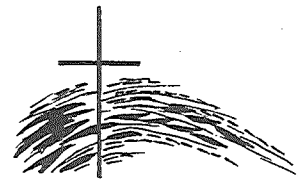
Dažādi

Rušonas pagasta Solkās medībās pazudis suns – balta laika ar melnām austiņām. Zvanīt pa tālruni 9423305. Atlīdzība garantēta. Organizē braucienus uz Viļņu ar komfortablu autobusu SKANIJA (kafija, video). Izbraukšana pirmdien, trešdien, piektdien vakarā no Rēzeknes. Tālr. 4633552, 9462196.

Organizē braucienus zvejā uz Peipusa ezeru. Izbraukšana piektdienas vakaros ar komfortablu autobusu no Rēzeknes. Biļetes cena Ls 7. Tālr. 4623077, 9426388.

Iepērk zirgus, kazas, aitas, cūkas, liellopus dzīvsvārā un kautsvārā.
Formē subsidijas. Apmaksa uz vietas.
Tālr. 5323887, 5355798, 5355639, 6461550, 9183601.

Pērk lapu, skuju koku cirsma, mežus īpašumā, zemi ezera krastā.
Tālr. 9104510.

Pierimst soli, klusē domas,
Neskan mīļā mātes balss,
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks...

Mūsu visdziļākā līdzjūtība
Intai Raguckai un tuviniekiem,
MĀMUĻU mūžībā aizvadot.
Koleģi

Un cilvēka vairs nav,
Ir tikai bijušais...

Izsakām dziļu līdzjūtību
ilggadējās skolotājas
Bronislavas KIVLENIECES
piederīgajiem, uz mūžu no
viņas atvadoties.
Vārkavas vidusskolas kolektīvs

Atskrien vēji, aizskrien vēji,
Pamosties vairs nespējji,
Pateikt kādu mīļu vārdu
Atvadoties nespējji.

Esam kopā ar
Alekseja KUZMINA tuviniekiem,
viņu mūžībā aizvadot.
Kaimiņi

Cilvēka mūžs ir kā kokle,
Stīgas pārtrūkst un viss paliek
klus...

Izsakām līdzjūtību Aleksandram
Kuzminam, no BRĀLA atvadoties.
SIA «Preiļu saimnieks» kolektīvs

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona izglītības pārvalde

- ◆ 16. janvārī folkloras skolotāju seminārs Līvānu ģimnāzijas Pastariņa skolā.
- ◆ 17. janvārī rajona olimpiāde latviešu valodā 10.-11. klasēm Līvānu 2. vidusskolā.
- ◆ 18. janvārī sākumskolas skolotāju kursu nodarbība «Kritiskā domāšana sākumskolā» Preiļu 1. pamatskolā. Valsts olimpiāde angļu valodā 11.-12. klasēm Rīgā.
- ◆ 22. janvārī mājturības skolotāju kursu «Uzturs» nodarbības Preiļu 1. pamatskolā. Pulksten 14.00 dokumentāla filma «Ceļojošās ciltis».

Rajona sporta klubs «Cerība»

- ◆ 16. janvārī sacensību vieglatlētika «Liela balva» otrā kārtā Riebiņos.
- ◆ 17. janvārī futbola nodaļas turnīrs (1989./90. dzimšanas gads) sporta klubā

«Cerība».

- ◆ 18. un 19. janvārī Latgales jaunatnes čempionāts minifutbolā sporta klubā «Cerība».
- ◆ 22. janvārī rajona sacensības minifutbolā (1993./94. dzimšanas gads) Preiļu 1. pamatskolā.

Rajona bērnu un jauniešu centrs

- ◆ 20. janvārī pulksten 15.00 Konfekšu balle Namiņā.
- No 20. janvāra Silajāņu pamatskolas papīra rokdarbu pulciņa izstāde Namiņā.
- ◆ 21. janvārī no pulksten 9.00 līdz 16.00 seminārs klašu audzinātājiem «Par ko liecina bērna uzvedība».

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

- ◆ 17. janvārī pulksten 18.00 un 20.00, 19. un 20. janvārī pulksten 18.00 Fran-

cijas dokumentāla filma «Ceļojošās ciltis».

- ◆ 19., 20., 21. un 22. janvārī kinoteātrī «Didsa kungs».

Preiļu novada kultūras centrs

- ◆ 17. janvārī jauniešu mūzikas kluba diskotēka Preiļu kultūras namā pulksten 22.00. Īpašie viesi deju mūzikas grupa «FORTE».

Pelēču kultūras nams

- ◆ 18. janvārī pulksten 22.00 diskotēka «... un pašam patīk».

Sīlukalna kultūras nams

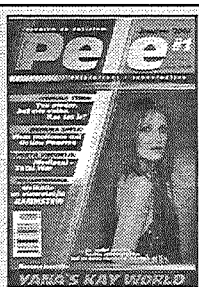
- ◆ 18. janvārī pulksten 22.00 balle, spēle grupa «Staburags».

Aglonas kultūras nams

- ◆ 17. janvārī pulksten 23.00 diskotēka, spēle Normunds.
- ◆ 25. janvārī pulksten 21.00 balle kopā ar Ēriku Gruzniņu.

Janvārī kopā ar «PELI»

- dungo līdzī Yanai Kay;
- uzzini, ko nozīmē tavs vārds, kādi ir topīgākie vārdi un ko darīt, ja savs vārds nepatīk?
- ievērtē No One Lives Forever 2, Need for Speed 2: Hot Pursuit, NHL 2003 un Medieval: Total War;
- spēle futbolu;
- klausies mūziku kopā ar Uldi Rudaku un Ramstein;
- iepazīsties ar šausmeņu žanru un Deividu Kronenbergu;
- pabraukājies ar vareno vācu auto BMW 7;
- uzzini, ko domā meitenes par tikai draudzību;
- smeijies par Superpeles piedzīvojumiem Krievzemē;
- piemēri bikses un
- dosies ielās kopā ar «Peles» spēli Ķēdes reakcija.

ANEKDOTES

Tevs dod padomu dēlam:

— Atceries, dēlī, dzīvē ne vienmēr visu var izcīnīt ar dūrēm. Dažreiz rokās jāņem pamatīgs miets!

Pie dzērienu veikala gul' vīrietis. Pie viņa pienāk policists un jautā:

— Jūs esat piedzēries vai jums kaut kas kaiš?
— Es?.. Es te esmu reklāmas nolūkos...

Ne jau naudā ir laime — cilvēks, kuram ir desmit miljoni, ne vienmēr būs laimīgāks par to, kuram ir tikai deviņi.